

નીતિવચનો

નીતિવચનોનો હેતુ

1 ઈસ્રાએલના રાજા દાઉદના પુત્ર સુલેમાનનાં નીતિવચનો: 12વ્યક્તિ માટે આ પુસ્તકનો હેતુ છે કે તે જ્ઞાન અને શિક્ષણ શીખે જેનાથી તે ઊંડી સમજ આપે તેવા શબ્દો સમજી શકે. 3કે તેને વિચાર પૂર્વકની વર્તણૂકની, સારાસારના વિવેકની અને ન્યાયની કેળવણી મળે. 4કે ભોળા માણસો ચતુર બને, યુવાનોને જ્ઞાન તથા વિવેકબુદ્ધિ મળે. 5જો ડાહ્યો માણસ સાંભળશે તો તેનું ડહાપણ વધશે. અને સમજી માણસ ને દોરવણી મળે. 6કે તેઓ કહેવતો અને દ્રષ્ટાંતો તથા જ્ઞાનીઓના વચનો અને તેમના કોયડાઓ પણ સમજી શકશે.

7યહોવાનો ભય એ જ્ઞાનનું મૂળ છે. પણ મૂર્ખ જ્ઞાન અને શિક્ષણને વ્યર્થ ગણે છે.

સુલેમાન પોતાના બાળકોને ઉપદેશ આપે છે

8મારા દીકરા, તારા પિતાનો ઉપદેશ સાંભળ, અને તારી માતાનું શિક્ષણ નકારીશ નહીં. 9એ તારા મસ્તક પર ફૂલોના મુગટ અને ડોકમાં કંઠના હાર રૂપ બની રહેશે.

ચેતવણી અધર્મ લોકોથી બચો

10મારા દીકરા, દુષ્ટ પાપીઓ જો તને લલચાવે તો તું એમની વાતો માનતો નહીં. 11જો તેઓ તને કહે કે "અમારી સાથે ચાલ, કોઈની હત્યા કરવા માટે આપણે સંતાઈ રહીએ; અને જે નિર્દોષ છે તેને ફસાવવા છુપાઈ રહીએ. 12જેમ કબર જીવતા માણસોને ગળી જાય છે તેમ આપણે તેમને ગળી જઈશું. 13વિવિધ પ્રકારનો કિમતી માલ આપણા હાથમાં આવશે, આપણે આપણાં ઘર લૂંટથી ભરીશું. 14તું અમારી સાથે જોડાઈ જા. અને અમારો ભાગીદાર થા: આપણા સૌનો ભાગ સિલકમાં સરખો રહેશે.

15મારા દીકરા, એમના માર્ગ ચાલતો નહીં, તેમના માર્ગ તારા પગ મૂકતો નહીં. 16કારણ, તેમના પગ દુષ્ટ પાપ કરવા ઉતાવળા હોય છે અને હત્યા કરવાને દોડી જતા હોય છે.

17કારણકે જ્યારે પક્ષીઓ સાવધ હોય ત્યારે જાળ પાથરવી તે નિરર્થક છે. 18તેઓ અન્યની હત્યા કરવા સંતાય છે પણ હત્યા એમની જ થાય છે. બીજાનો જીવ લેવા જાય છે. અને પોતાનો જીવ ગુમાવે છે. 19પ્રત્યેક ધનના લોભીના માર્ગો આવા જ છે. આવું ધન તેના માલિકોનું જ સત્યાનાશ વાળે છે.

ચતુર સ્ત્રી

20જ્ઞાન શેરીઓમાં મોટે અવાજે બોલાવે છે. તેણી જાહેર સ્થળોએ બૂમો પાડે છે. 21તેણી ઘોંઘાટવાળા રસ્તા પર બૂમો પાડે છે અને શહેરને દરવાજે ઊભી રહીને બૂમો પાડે છે.

22હે ભોળિયાઓ, તમે ક્યાં સુધી ભોળપણને વળગી રહેશો? ઓ ટિખળી લોકો, તમે ક્યાં સુધી ટિખળ કરવામાંથી આનંદ મેળવશો? ઓ મૂર્ખાઓ, ક્યાં સુધી તમે જ્ઞાનનો તિરસ્કાર કરશો? 23જો તમે મારી ચેતવણી સાંભળશો તો હું મારા વિચારો તમારી આગળ ઠાલવીશ અને મારા શબ્દો તમને જણાવીશ.

24પરંતુ મેં તમને બોલાવ્યા અને તમે ના પાડી. મેં મારો હાથ લંબાવી ઈશારો કર્યો પણ કોઈએ તેની કાળજી કરી નહીં; 25તમે મારા સર્વ ઉપદેશ ફગાવી દીધા છે અને મારી ચેતવણીને પણ ગણકારી નથી. 26તેથી જ્યારે તમારી ઉપર મુશ્કેલીઓ આવશે ત્યારે હું હાસ્ય કરીશ; જ્યારે તમારા પર ભય આવશે ત્યારે હું તમારી મશ્કરી કરીશ. 27એટલે જ્યારે ભય તમારી ઉપર વંટોળિયાની જેમ ફરી વળશે, વિપત્તિઓ ફૂટી નીકળશે, સંકટ અને વેદના તમારા પર આવશે.

28ત્યારે તેઓ મને બોલાવશે તો પણ હું ઉત્તર આપીશ નહીં, તમે મને વિસ્તૃત રીતે શોધશો પણ હું તમને મળીશ નહીં. 29કારણ, તેઓએ જ્ઞાનનો તિરસ્કાર કર્યો છે અને તેમણે યહોવાનો ડર રાખ્યો નથી. 30મારી સલાહ માની નહોતી અને મારી બધી ચેતવણીઓની ઉપેક્ષા કરી હતી. 31તેથી તેઓને તેમના કર્મના ફળ મળશે અને તેમને તેમની પોતાની સલાહો ભારે પડશે.

32આમ, મૂર્ખોના અવળા રસ્તા તેમને મૃત્યુના મુખમાં લઈ જાય છે. અને મૂર્ખોની બેદરકારી તેમનો વિનાશ નોતરે છે. 33પરંતુ જે કોઈ મારું કંઈું સાંભળશે તે સુરક્ષિત રહેશે. અને કોઈપણ જાતના નુકશાન થવાના ભય વિના શાંતિ અનુભવશે.

જ્ઞાનનાં વરદાન

2 મારા દીકરા, જો તું મારાં વચનોનો અંગીકાર કરશે અને મારી આજ્ઞાઓ અંતરમાં સંઘરી રાખશે, 2ડહાપણની વાત ધ્યાનથી સાંભળીને, સમજણ માં તારું ધ્યાન દોરીશ; 3અને જો તું અંતરદ્રષ્ટિમાટે પોકાર કરશે અને સમજણ શક્તિ માટે આર્કટ કરીશ. 4અને તું જો યાંદીની જેમ અને છૂપાવેલા ખજાનાની જેમ તેને શોધશે. 5તો તને

યહોવાના ભયનું ભાન થશે. અને તને દેવનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત થશે.

6કારણકે યહોવા જ્ઞાનના દાતા છે, તેના મુખમાંથી જ્ઞાન અને સમજણ શક્તિ પ્રગટે છે. 7તે નીતિમાન લોકોને વ્યવહારિક ક્ષમતા આપે છે પ્રમાણિકતાથી રહેતા લોકોની રક્ષા કરે છે. 8તે ન્યાયના માર્ગની રક્ષા કરે છે અને તેને વફાદાર લોકોની કાળજી લે છે. 9ત્યારે તને સમજાશે કે દરેક સાચો અને સારો રસ્તો સત્ય ન્યાયી અને પ્રમાણિક હોય છે; 10ત્યારે શાણપણ તારા હૃદયમાં પ્રવેસશે અને જ્ઞાન તારા આત્માને ખુશીથી ભરી દેશે.

11ત્યારે વિવેકબુદ્ધિ તારું ધ્યાન રાખશે અને સમજણ તારું રક્ષણ કરશે. 12ખરાબ માર્ગોથી અને વક્રોક્તિ બોલનાર માણસોથી તને ઉગારી લેશે; 13જેઓ સદાચારના માર્ગ ત્યજીને અંધકારને માર્ગ ચાલે છે. 14જેઓ દુષ્ટતા આચરવામાં આનંદ માણે છે, અને ઇળકપટ કરવામાં જ તેમને મજા પડે છે. 15જેઓના રસ્તા આડા છે, અને જેમના પગલા છેતરામણાં છે તેમનાથી તારું રક્ષણ કરશે.

16વળી સમજ કે તે તને વ્યભિચારી સ્ત્રીઓથી અને તેમની લોભામણી વાણીથી બચાવશે. 17જે પોતાના પતિને જેની સાથે જુવાનીમાં તેણે લગ્ન કરેલા તેને છોડી દે છે અને દેવ સાથે કરેલો પોતાનો કરાર વિષે ભૂલી જાય છે; 18તેનું ઘર મૃત્યુની ખાઈમાં ઊતરી જાય છે અને તેનો માર્ગ મૃત્યુલોકમાં જાય છે. 19તેની પાસે જનારાઓમાંથી કોઈ પાછો ફરતો નથી, કે જીવનનો માર્ગ સંપાદન કરી શકતો નથી.

20માટે તું સજ્જનોને માર્ગ ચાલજે અને ન્યાય અને સત્યના રસ્તા પર ટકી રહેજે. 21કારણકે, પ્રમાણિક માણસો જ પૃથ્વી પર જીવતા રહેશે. સંનિષ્ઠ અને નિર્દોષ માણસો જ એમાં વસશે. 22પણ દુષ્ટોનું પૃથ્વી પરથી નિકદન નીકળી જશે. અને જેઓ અવિશ્વાસુ છે તેમને સમૂળગા ઉખેડી નાખવામાં આવશે.

નીતિમતાથી રહેવું તમારું જીવન વધારશે

3મારા દીકરા! મારો ઉપદેશ ભૂલી જઈશ નહીં. પરંતુ તારા હૃદયમાં મારી આજ્ઞાઓને સંઘરી રાખજે, 2કારણકે એ તને દીર્ઘ પૂર્ણ જીવન અને શાંતિ આપશે.

3પ્રેમ અને વફાદારી તારો ત્યાગ ન કરે, વિશ્વસનીયતાને તું તારી ડોકે બાંધી રાખજે, અને તારા હૃદય પર લખી રાખજે; 4આ રીતે તું દેવ તથા માણસોની દ્રષ્ટિમાં કૃપા અને સફળતા પામશે.

યહોવામાં વિશ્વાસ રાખો

5યહોવા ઉપર તારા પૂર્ણ હૃદયથી ભરોસો રાખ. અને તારી પોતાની સમજણ પર આધાર રાખીશ નહીં. 6તું જ્યાં પણ જાય, તેનો આભારમાન, અને તે તને સાચે માર્ગ દોરશે અને તને સફળ બનાવશે. 7તું તારી પોતાની જાતને શાણો ન માનીશ; યહોવાનો ડર રાખજે અને પાપથી દૂર રહેજે. 8તેથી તારું શરીર તંદુરસ્ત રહેશે અને તારા હાડકાં બળવંત રહેશે.

યહોવાને અર્પણ કરો

9તારા ધનથી અને તારા પહેલા પાકથી યહોવાનું સન્માન કર. 10 એમ કરવાથી તારા અન્નના ભંડાર હર્ષાભર્યા રહેશે અને તારા દ્રાક્ષારસના કુંડો દ્રાક્ષારસથી ઊભરાઈ જશે

યહોવાનો દંડ સ્વીકાર કરો

11મારા દીકરા, યહોવાની શિક્ષાને નકારીશ નહીં, અથવા તેના ઠપકાથી કટાળી જઈશ નહીં. 12કારણકે યહોવા જેના ઉપર પ્રેમ રાખે છે તેને અનુશાસિત કરે છે, જેમ બાપ પોતાના દીકરાને, જે તેને ખુબ પ્યારો છે, તેને ઠપકો આપે છે.

વિવેક અને જ્ઞાન

13તેનાથી વધારે સુખી કોણ હોઈ શકે જેને જ્ઞાન મળ્યું છે અને જેણે સમજશક્તિ મેળવી છે. 14કારણકે તેણીનો નફો ચાંદીથી વધારે છે, અને તેનો લાભ ચોખ્ખા સુવર્ણના લાભ કરતાં શ્રેષ્ઠ છે. 15તેણી કીમતી પથ્થરો કરતાં પણ વધારે મૂલ્યવાન છે. તારી માલિકીની કોઈપણ વસ્તુ એની સાથે સરખાવાય તેમ નથી.

16તેણીના જમણા હાથમાં દીર્ઘાયુષ્ય છે અને તેણીના ડાબા હાથમાં સમૃદ્ધિ અને સન્માન છે. 17તેણીના માર્ગો સુખદાયક અને તેના રસ્તા શાંતિપૂર્ણ છે. 18જેઓ તેણીને વીટંબાય છે તેને માટે એ સંજીવનીવેલ છે, અને જેઓ તેણીને દ્રઢતાથી પકડી રાખે છે તેઓ સુખી થાય છે.

19યહોવાએ પૃથ્વીને જ્ઞાનથી અને આકાશને સમજશક્તિથી ભરીને સ્થાપી દીધાં છે. 20તેના જ્ઞાનને પ્રતાપે પાતાળમાંથી પાણીના ઝરણા ફૂટી નીકળ્યા છે, અને વાદળોમાંથી વરસાદ વરસે છે.

21મારા દીકરા, તેઓને તારી નજર આગળથી દૂર થવા દઈશ નહીં, વ્યવહાર ક્ષમતા, વિવેકબુદ્ધિ, અને સામર્થ્યને પકડી રાખજે. 22તો તેઓ તને જીવન આપશે અને તારા ગળાનો હાર બની રહેશે. 23પછી તું તારા માર્ગ સુરક્ષિત જઈ શકીશ અને ઠોકર ખાઈને લથડશે નહીં. 24સૂતી વખતે તને કોઈ ડર રહેશે નહીં. અને તું મીઠી નિંદર લઈ શકીશ. 25ઓચિંતા ભયથી કે દુષ્ટ માણસો પર આવતા સર્વનાશથી તું ગભરાઈશ નહીં. 26કારણકે યહોવા તારી જોડે રહેશે અને તારા પગને ફસાઈ જતાં બચાવશે.

આદર્શ જીવનનું જ્ઞાન

27જો કોઈને તારી મદદની જરૂર હોય અને તું સમર્થ હો તો ના પાડીશ નહીં. 28જો તારી પાસે હોય તો તારા પાડોશીને એમ ના કહીશ કે, "જાઓ, ફરીથી આવજો, આવતીકાલે હું આપીશ.

29તારો પાડોશી તારા લીધે જીવે છે અને પોતાને સુરક્ષિત અનુભવે છે તેની સામે અનિષ્ટ યોજના કરીશ નહીં.

30જો કોઈ માણસે તમારું નુકશાન કર્યું ના હોય તો તેની સાથે કારણ વગર વિખવાદ કરીશ નહીં. 31દુષ્ટ માણસની ઈર્ષ્યા ન કરશો, અને તેનો એક પણ માર્ગ પસંદ ન કરશો.

32કારણકે છેતરપિંડી કરનારા માણસોને યહોવા દુઃખી કરે છે. વાંકા માણસોને યહોવા ધિક્કારે છે પણ પ્રમાણિક માણસોને તે પોતાના અંગત ગણે છે.

33દુષ્ટ માણસોના ઘર ઉપર યહોવા શાપ ઉતારે છે. પણ સાચા માણસોના ઘર ઉપર તેમના આશીર્વાદ ઉતરે છે.

34તે ટીખળી માણસોની ટીખળ કરે છે અને જેઓ નમ્ર છે તેના માટે કૃપાળુ છે.

35જ્ઞાનીઓને ગૌરવનો વારસો મળશે પરંતુ મૂર્ખોને અપકીર્તિ જ મળશે.

જ્ઞાનની ફળશ્રુતિ

4 “ઓ પુત્રો, પિતાનો ઉપદેશ ધ્યાનથી સાંભળો, અને સમજણ મેળવવા માટે ધ્યાન આપો. 2હું તમને ઉત્તમ સૂચનાઓ આપુ છું. મારા ઉપદેશનો ત્યાગ કરશો નહીં.”

3જ્યારે હું મારા પિતાના ઘરનો સભ્ય હતો, જ્યારે હું મારી માતાની દ્રષ્ટિએ એકનો એક યુવાન દીકરો હતો. 4ત્યારે મારા પિતાએ મને શિક્ષણ આપીને કહ્યું હતું કે, “ તારા હૃદયમાં મારા શબ્દો સંઘરી રાખજે, અને મારા આજ્ઞાઓને રાખજે અને તું જીવીશ. 5જ્ઞાન પ્રાપ્ત કર, બુદ્ધિસંપાદન કર; મારું કહ્યું યાદ રાખજે, એમાંથી જરાય ચળીશ નહીં. 6જ્ઞાનનો ત્યાગ ન કરીશ, તેણી તારું રક્ષણ કરશે, તેના ઉપર પ્રેમ રાખજે, તેણી તારી સંભાળ રાખશે.

7જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવાનું પહેલું પગથિયું છે: જ્ઞાન મેળવો! તારા સર્વસ્વને ભોગે પણ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરજે. 8તું એમનું સન્માન કરીશ તો એ તને ઊંચે ચડાવશે; તું જો તેને ભેટીશ, તો તે તને પ્રતિષ્ઠિત કરશે. 9તેણી તને હારનો શણગાર અને સુશોભિત મુગટ પહેરાવશે.

10“હે મારા પુત્ર, મને ધ્યાનથી સાંભળ અને મારા શબ્દોનો સ્વીકાર કર તો તારું આયુષ્ય વધશે. 11હું તને જ્ઞાનનો માર્ગ બતાવીશ અને તને પ્રમાણિકતાને માર્ગ દોરીશ. 12જેથી ચાલતી વખતે તને કોઈ બાધા પડે નહીં અને દોડતી વખતે ઠોકર વાગે નહીં, એનું જીવની જેમ સંભાળ રાખજે. 13આ શિક્ષાને તું મજબૂતીથી વળગી રહેજે, તેને છોડતો નહીં, તેની કાળજી રાખજે કારણકે તેજ તારું જીવન છે.”

14“દુષ્ટ માણસોના માર્ગે જઈશ નહીં, ખરાબ માણસોને રસ્તે પગ મૂકીશ નહીં. 15તે રસ્તાથી દૂર રહેજે, તેની પાસે જઈશ નહીં. તેમાંથી છૂટો પડીને નીકળી જજે. 16એ દુષ્ટ લોકોને કોઈનું નુકશાન કર્યા વિના ઊંચ આવતી નથી. અને કોઈને પછાડ્યા ન હોય તો તેમની ઊંચ ઊડી જાય છે. 17કારણકે તેઓ પાપનો રોટલો ખાય છે અને હિંસાનો દ્રાક્ષારસ પીએ છે.”

18“પણ સદાચારીઓનો માર્ગ પરોઢિયાના પ્રકાશ જેવો છે, જે દિવસ ચઢતાં સુધીમાં વધું ઉજ્જવળ અને ઉજ્જવળ પ્રકાશિત થતો જાય છે. 19જ્યારે દુષ્ટોનો માર્ગ અંધકારમય છે, જેમાં પોતે શા માટે ઠોકર ખાધી છે તે પણ તેઓ જાણી શકતા નથી.

20દીકરા, મારા વચનો ઉપર ધ્યાન આપ, અને મારા ઉપદેશને કાને ધર. 21તારી આંખ આગળથી તેને દૂર થવા દઈશ નહીં, તેને તારા હૈયામાં સંઘરી રાખજે. 22જે કોઈ તેને મેળવે તેના માટે તે જીવન છે. અને તેમને પૂર્ણ સ્વાસ્થ્ય આપે છે.

23કોઈપણ બીજી વસ્તુ કરતાં સૌથી વધારે તારાં હૃદયની કાળજી રાખજે. કારણ એમાંથી જ જીવનમાં ઝરણાં વહે છે.

24જૂઠું બોલીશ નહીં અને ભ્રષ્ટવાણી બોલીશ નહીં. 25તારી આંખો સામી નજરે જુએ. અને તારી સીધી નજર સામેના રસ્તા ઉપર રાખજે. 26તારા ચરણોના માર્ગની યોજના કરજે. અને તારો સમગ્ર માર્ગ સુરક્ષિત હશે. 27જમણે કે ડાબે વળ્યા વિના સીધા માર્ગે ચાલ્યો જજે. દુષ્ટ પાપને માર્ગે પગ મૂકીશ નહીં.

વ્યભિચાર સામે ચેતવણી

5 “ મારા દીકરા, મારા ડહાપણને સાંભળજે અને મારા શાણા શિક્ષણ પર ધ્યાન આપજે. 2જેથી કરીને તારી વિવેકબુદ્ધિ જળવાઈ રહે, અને તારી વાણીમાં જ્ઞાન આવે. 3કારણકે અજાણી સ્ત્રીના હોઠોમાંથી મધ ટપકે છે. અને તેની વાણી તેલ કરતા સુંવાળી હોય છે. 4પણ તેણીનો અંત વિષ જેવો કડવો અને બેધારી તલવાર જેવો તીક્ષ્ણ હોય છે. 5તેણીના પગ મૃત્યુ સુધી પહોંચે છે અને તેણીનાં પગલાં શેઓલમાં પહોંચે છે. 6તેણી સાચા રસ્તે જવાની મનાઈ કરે છે અને તેણીને ખબર નથીકે પોતાના માર્ગથી તેણી રખડી પડશે.”

વ્યભિચાર વિનાશનું કારણ છે

7“તેથી મારા પુત્રો, મારી વાત સાંભળો, અને હું જે કહું છું તેનાથી દૂર થઈશ નહીં. 8પરસ્ત્રીથી સોં ગાઉ દૂર રહેજે અને તેના ઘરનાં બારણાં પાસે જતો નહીં. 9રખેને તું તારી સંપત્તિ ખોઈ બેસે અને તારું જીવન નિર્દય ઘાતકી માણસોના હાથમાં જાય. 10રખેને તારી શક્તિ પારકાને મળે અને તારી મહેનતના ફળ બીજાના કુટુંબને મળે. 11તું અંત સમયે આર્કટ કરીશ જ્યારે તારું હાડમાંસ અને શરીરનો વિનાશ થઈ જશે. 12અને તું કહીશ કે, “ મેં કેમ શિક્ષણને ધિક્કાર્યું અને મારા અંતઃકરણના ઠપકાને તુચ્છ ગણ્યો! 13શા માટે મેં મારા ગુરૂજનોનું કહ્યું માન્યું નહીં, અને મને શિક્ષણ આપનારાઓ પ્રત્યે ધ્યાન નહોતું રાખ્યું! 14હું તો લોકોની દરેક અનિષ્ટ વસ્તુઓમાં સંકળાયેલો હતો.”

પોતાની પત્ની સાથે મોજ કર

15“તારા પોતાના ટાંકામાંથી અને તારા પોતાના કૂવાના ઝરણામાંથી જ પાણી પીજે. 16તારા પાણીના ઝરાને શરીરોમાં ઉભરાવા દઈશ નહીં. 17એ પાણી ફક્ત તારા એકલા માટેજ હો, તારી સાથેના બીજાઓ માટે નહીં. 18ભલે એ તારા ઝરણાઓને ઘણી સંતતિ મેળવવાના આશીર્વાદ મળે. તારી પોતાની યુવાન પત્ની સાથે તું સમાગમનો આનંદ માણ.

19જે હરણી જેવી સુંદર અને પર્વતીય મૃગલી જેવી જાજરમાન નારી છે તેના સ્તનોથી તું સદા સંતોષ પામ અને તેના પ્રેમમાં જ તું નિરંતર મગ્ન રહે. 20"મારા પુત્ર, શા માટે તારે પરસ્ત્રી પર મોહિત થવું જોઈએ? શા માટે તારે પરસ્ત્રીના શરીરને આલિંગન આપવું જોઈએ?"

21કારણકે, માણસના પ્રત્યેક વર્તન-વ્યવહાર ઉપર યહોવાની નજર હોય છે. અને તે જે કાઈ કરે છે તેના ઉપર તે ધ્યાન રાખે છે. 22દુરાચારી તે તેમના પાપો સપડાવે છે અને તેમના પાપો તેમને દોરડાની જેમ જકડી રાખે છે. 23કારણકે, સંયમના અભાવે તે મરી જશે અને તેની મૂર્ખતા ને કારણે તે છકી જશે.

પ્રકીર્ણ વચનો

6 "મારા દીકરા, તું જો તારા પાડોશીનો જામીન થયો હોય, જો તે કોઈને બદલે પારકાને માટે કોલ આપ્યો હોય કે અંગૂઠો આપ્યો હોય, 2જો તું તારા શબ્દોથી બંધાઈ ચૂક્યો હોય, જો તું વચનોને લીધે સપડાયો હોય, 3તો તારા પાડોશીના હાથમાં સપડાયો છે. મારા પુત્ર, તું આટલું કરીને છૂટો થઈ જશે; તું એકદમ જા. તારા પાડોશીની આગળ નમી જઈને કાલાવાલા કર. 4સૌથી પહેલા સૂઈશ નહીં. અને તારી પાંપણોને ઢળવા દઈશ નહીં. 5હરણું જેમ શિકારીના હાથમાંથી ભાગી જાય અથવા પંખી જેમ પારધી પાસેથી છૂટી જાય, તેમ તું તારી જાતને છોડાવી લેજે.

આળસુના બનો

6"ઓ આળસુ, કીડી પાસે જા; તે કેમ જીવે છે તે જોઈને હોશિયાર થા. 7તેના પર કોઈ મુકાદમ નથી, કોઈ આજ્ઞા કરનાર નથી, કે કોઈ ઘણી નથી. 8છતાં તે પાક વખતે પોતાનાં અનાજનો સંગ્રહ કરે છે અને કાપણીની મોસમમાં પોતાનો ખોરાક ભરી રાખે છે."

9"ઓ આળસુ, તું ક્યાં સુધી પડ્યો રહીશ? તું ક્યારે ઊઘમાંથી ઊઠીશ?" 10હજી તું કહે છે કે, "એક નાનકડી ઊઘ એક નાનકડું ઝોંકું અને હાથજોડીને નાનો અમથો આરામ. 11તો તું જાણજે કે ચોરની જેમ અને હથિયારબંધ ઘાડપાડુની જેમ ગરીબી તારા પર ત્રાટકશે.

દુષ્ટ માણસ

12નકામો અને દુષ્ટ માણસ ગેરમાર્ગે દોરનારી વાતો કરશે. 13તે પોતાની આંખોથી મીચકારા મારી, પગથી ધૂળમાં નિશાનીઓ કરશે અને આંગળીથી ઈશારો કરશે. 14તેના મનમાં કપટ છે તે વિધ્વંસી અનિષ્ટો ઘડે છે અને હંમેશા તકરારો મોકલે છે. 15આથી અચાનક તેના પર વિપત્તિના વાદળ ઘેરાય છે. અને તે એકાએક ભાંગીને ભૂકા થઈ જાય છે, તે ફરી બેઠો થઈ શકતો નથી.

એ સાત વાતો જેને યહોવા ઘૂણા કરે છે

16 યહોવા સખત અણગમતી સાત વસ્તુઓમાંથી છ વસ્તુને ધિક્કારે છે.

- 17 તુમાખીભરી આંખો, જૂઠાબોલાની જીભ, નિર્દોષના લોહીથી ખરડાયેલા હાથ,
- 18 દુષ્ટ કાવતરાં રચનાર હૃદય, નુકશાન કરવા દોડી જતા પગ,
- 19 શ્વાસેશ્વાસે જૂઠું બોલનાર જૂઠો સાક્ષી. અને રનેહી સંબંધીઓમાં કુસંપનું બીજ વાવનાર માણસ.

20"મારા દીકરા, તારા પિતાના આજ્ઞાઓને માનજે. અને તારી માતાની શિખામણો ભૂલીશ નહીં. 21એને સદા તારા હૃદયમાં બાંધી રાખજે અને તારા કંઠની આજુબાજુ લટકાવી દેજે. 22તું જ્યારે જ્યારે ચાલતો હોઈશ ત્યારે એ તને માર્ગ બતાવશે, તું ઊઘતો હશે ત્યારે એ તારી ચોકી કરશે. અને તું જાગતો હશે ત્યારે એ તારી સાથે વાતચીત કરશે.

23તેમની આજ્ઞા એ દીપક છે, અને નિયમ પ્રકાશ છે; અને ઠપકો તથા ચેતવણી એ જીવનના માર્ગદર્શક છે. 24એ તારું ભૂંડી સ્ત્રીથી રક્ષણ કરશે અને, અપવિત્ર સ્ત્રીની લોભામણી વાણીથી ઉગારી લેશે. 25તેના રૂપ સૌંદર્યની કામના કરતો નહીં અને તેના આંખના મટકાથી સપડાઈશ નહીં. 26કારણકે વારાંગનાને તો પુરુષે રોટલાનો ટૂકડો આપવો જ પડે છે જ્યારે પરણેલી સ્ત્રીની વાસનાભૂખતો પુરુષના જીવનને લઈને સંતોષાય છે.

27જો કોઈ માણસ અંગારા હેંચે ચાંપે તો તેનું પહેરણ સળગ્યા વગર રહે? 28જો કોઈ માણસ અંગારા પર ચાલે તો શું તેના પગ દાઝ્યા વગર રહે? 29એટલે કોઈ તેના પાડોશીની પત્ની પાસે જાય છે, અને તેને સ્પર્શ કરે છે તેને સજા થયા વિના રહેતી નથી.

30જો કોઈ માણસ ભૂખ સંતોષવા ચોરી કરે તો લોકો તેના માટે માન નથી ગુમાવી બેસતા. 31પણ જો તે પકડાય છે તો તેણે તેનું સાતગણું આપવું પડે છે. એનો અર્થ એવો થાય કે પોતાના ઘરની સઘળી સંપત્તિ સોંપી દેવી પડે તો પણ.

32જે પરસ્ત્રી સાથે વ્યભિચાર કરે છે તે અક્કલ વગરનો છે, તે પોતાની જાતે પોતાનું જીવન બરબાદ કરે છે. 33તેના નસીબમાં તેને માર તથા અપમાન જ મળશે અને તેનું કલંક કદી ભૂંસાશે નહીં. 34કારણકે ઈર્ષ્યાથી ઘણીનો રોષ ભભૂકી ઊઠશે અને તે વેર વાળતી વખતે જરાય કાચું રાખશે નહીં. 35તે કોઈ પગાર સ્વીકારશે નહીં અને કોઈપણ પ્રકારની લાંચ તેને શાંત પાડી શકશે નહીં.

મોહપાશ

7 મારા પુત્ર મારા વચનો પાળજે. અને મારા આજ્ઞા યાદ રાખજે. 2તારે જીવવું હોય તો મારી આજ્ઞાઓનું પાલન કરજે, અને મારા ઉપદેશને તારી આંખની કીકીની જેમ જાળવજે, 3એને તારી આંગળીએ બાંધજે, એને તારા હૃદય પર લખજે. 4શાણપણને કહેજે તું મારી બહેન છે, અને સમજાણને "તું મારું કુટુંબ છે." 5જેથી એ બંને તને વ્યભિચારી સ્ત્રીથી બચાવશે. પોતાના શબ્દો વડે ઉપરાણું કરનાર પરસ્ત્રીથી તારું રક્ષણ કરશે.

6કારણકે એક વખત મેં મારા ઘરની બારી નજીક ઊભા રહીને જાળીમાંથી સામે નજર નાખી; 7અને ત્યાં મેં ઘણાં અણઘડ યુવાનોને જોયા. તેમાં એક અક્કલહીન યુવાન મારી નજરે પડ્યો. 8 એક સ્ત્રી ના ઘરના ખૂણા પાસેથી તે બજારમાંથી પસાર થતો હતો, તે સીધો તેણીના ઘર તરફ જતો હતો. 9દિવસ આથમ્યો હતો, સાંજ પડવા આવી હતી અને રાતનું અંધારું ફેલાતું હતું. 10અચાનક એ સ્ત્રી તેને મળવા બહાર આવી, તેણે વારાંગના જેવા વસ્ત્રો પહેર્યા હતાં અને એના મનમાં કપટ હતું. 11તે ધ્યાનાકર્ષક અને બળવાખોર સ્ત્રી હતી. તેના પગ પોતાના ઘરમાં કદી ટકતા ન હતા; 12કોઈવાર ગલીઓમાં, ક્યારેક બજારની જગ્યામાં, તો કોઈવાર ચોકમાં શેરીના-ખૂણે લાગ તાકીને ઊભી રહેતી હતી. 13તે સ્ત્રીએ તેને પકડ્યો અને યુબન કર્યું અને નિર્લજ્જ મોઢે તેને કંથ્યું કે, 14આજે રાત્રે મારે મારા શાંત્યાર્પણો ખાવા પડશે આજે મેં પ્રતિજ્ઞા લીધી છે; આજે મેં મારા વચનો પૂર્ણ કર્યા છે. 15તેથી હું તને મળવા બહાર આવી છું. હું ક્યારની તને શોધતી હતી આખરે તું મળ્યો ખરો. 16મેં મારા પલંગ ઉપર સુંદર ચાદરો પાથરી છે આ ચાદરો મિસરથી આવી છે! 17મેં મારી શૈયાને બોળ, અગર, અને તજથી સુગંધીદાર બનાવી છે. 18ચાલ, આપણે પરોઢ થતાં સુધી પ્રેમકેલિ કરીએ, આખી રાત મોજમાં મગ્ન થઈ પ્રેમની મજા માણીએ. 19મારો ઘણી ઘેર નથી તે લાંબી મુસાફરીએ ગયો છે. 20તે પોતાની સાથે રૂપિયાની થેલી લઈ ગયો છે. અને છેક પૂનમ લગી તે પાછો આવનાર નથી.”

21તે તેને ઘણા મીઠાં શબ્દોથી સમજાવે છે અને સુંવાળી વાતોથી વહાલથી તે તેને ખેંચી જાય છે. 22અચાનક તે જેમ બળદ કસાઈવાડે જાય, અને જેમ ગુનેગારને સજા માટે સાંકળે બાંધીને લઈ જવાય તેમ જલ્દીથી તેની પાછળ જાય છે. 23આખરે તેનું કાળજી તીરથી વીંધાય છે; જેમ કોઈ પક્ષી પોતાનો જીવ જશે એમ જાણ્યા વગર જાળમાં ધસી જાય છે, તેમ તે જાય છે.

24માટે, હે પુત્રો, સાંભળો, અને મારા મુખના શબ્દો પર લક્ષ આપો.

25તારું હૃદય તેણીના રસ્તે વળે નહીં. તેના રસ્તાઓમાં રખડતો નહીં. 26કારણ, તેણે ઘણાને ઘાયલ કર્યા છે, તેમને મારી નાખ્યાં છે અને અસંખ્ય માણસોના પ્રાણ લીધા છે. 27તેનું ઘર મૃત્યુ લોકના માર્ગે છે. કે, જે મૃત્યુનાં ઓરડામાં પહોંચાડે છે.

જ્ઞાનનું સ્તવન

8 જ્ઞાન બોલાવે છે અને સમજણ મોટેથી બૂમો પાડે છે.

2 ડુંગરની ટોચે, રસ્તે ઘાટે, ચોરેચોટે

3 અને શહેરમાં પ્રવેશવાના દરવાજા આગળ ઊભાં ઊભાં તે મોટે સાદે કહે છે:

4 ઓ માણસો, હું તમને પોકાર કરીને કહું છું હું પ્રત્યેક માણસને સાદ પાડું છું.

5 ઓ અજ્ઞાની લોકો, શાણપણ શીખો, અને હે મૂર્ખાઓ તમે સમજણ હોવાનું શીખો.

6 સાંભળો, હું તમને ઉત્તમ વાતો કહેવાનો છું. અને જે સાચું છે તેજ હું તમને શીખવીશ.

7 હું સાચું જ બોલીશ, જૂઠાને હું ધિક્કારું છું.

8 મારા મુખના સઘળા શબ્દો પ્રમાણિક છે, હું તમને જૂઠું કે ગેર માર્ગે દોરનારું નહીં બોલું.

9 સમજી માણસો માટે મારા શબ્દો સ્પષ્ટ છે. અને જ્ઞાનીઓને માટે તે યથાયોગ્ય છે.

10 રૂપાને બદલે મારી સલાહ લ્યો અને ઉત્તમ સોનાને બદલે જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરો.

11 કારણકે જ્ઞાન રત્નો કરતા વધારે મૂલ્યાવાન છે. એની તોલે મોંઘામાં મોંઘી વસ્તુ પણ ન આવે.

જ્ઞાન શું કરે છે

12 હું જ્ઞાન છું, વિવેકબુદ્ધિ મારી સાથે રહે છે, અને હું જ્ઞાન અને ચતુરાઈ ધરાવું છું.

13 યહોવાનો ભય એટલે પાપને ધિક્કારવું, અભિમાન, ઉદ્દતાઈ, કુમાર્ગ, અને વાંકાબોલાપણાને હું ધિક્કારું છું.

14 મારી પાસે સારી સલાહ અને જ્ઞાન છે. મારી પાસે ઊંડી સમજ અને શક્તિ છે.

15 મારે લીધે જ રાજાઓ રાજ્ય કરે છે અને રાજકર્તાઓ ન્યાય તોલે છે.

16 મારે લીધે રાજકુમારો શાસન કરે છે અને ઊમદા લોકો સાચો ચુકાદો આપે છે.

17 મારા પર પ્રેમ રાખનારાઓ પર હું પ્રેમ રાખું છું. અને જે મને ઉત્સુકતાથી શોધે છે તે મને પામે છે.

18 ધન અને સન્માન મારા હાથમાં છે. મારી પાસે ટકાઉ સંપત્તિ અને સદાચાર છે.

19 મારા ફળ સોના કરતાં ચડિયાતા છે. અને મારી પેદાશ ઊંચી જાતની ચાંદી કરતાં શ્રેષ્ઠ છે.

20 હું સદાચારને માર્ગે ચાલું છું, મારો રસ્તો ન્યાયનો છે.

21 મારા ઉપર પ્રેમ રાખનારને હું સમૃદ્ધિ આપું છું અને તેમના ભંડારો ભરપૂર કરું છું.

22 યહોવાએ સૃષ્ટિકર્મનાં આરંભમાં, લાંબા સમય અગાઉ મારું સર્જન કર્યું.

23 લાંબા સમય અગાઉ, પૃથ્વીનું સર્જન થયા પહેલા મારું સ્થાપન કરવામાં આવ્યું હતું.

24 જ્યારે કોઈ સાગરો નહોતા, જ્યારે પાણીથી ભરેલા ઝરણાઓ નહોતા ત્યારે મારો જન્મ થયો હતો.

25 પર્વતોના પાયા નંખાયા તે પહેલાં, ડુંગરો થયા તેના પણ પહેલાં મારો જન્મ થયો હતો.

26 હજી યહોવાએ પૃથ્વી સર્જી નહોતી કે ખેતરો પણ સર્જ્યાં નહોતાં. અરે! ધૂળની કણી પણ સર્જી નહોતી પણ ત્યારે મારું અસ્તિત્વ હતું.

27 જ્યારે તેણે આકાશને એને સ્થાને સ્થાપ્યું, અને સાગર ઉપર ક્ષિતિજને ગોઠવી હતી ત્યારે મારું અસ્તિત્વ હતું.

28જ્યારે તેણે અંતરિક્ષને સ્થિર કર્યું; અને ઝરણાંને સમુદ્ર નીચે વહાવ્યાં.

29જ્યારે તેણે સાગરની હદ નક્કી કરી અને તેનું ઉલ્લંઘન કરવાની તેણે મના ફરમાવી. અને જ્યારે તેણે પૃથ્વીના પાયા નાખ્યા.

30ત્યારે કુશળ કારીગર તરીકે હું તેની સાથે હતી; અને હું દિનપ્રતિદિન તેને આનંદ આપતી હતી; અને આખો વખત હું તેની સામે નૃત્ય કરતી હતી.

31તેની ભરીભાદરી વસ્તીવાળી પૃથ્વી પર મને મજા આવતી હતી. અને માણસોની સંગતમાં મને આનંદ આવતો હતો. *

32માટે ઓ મારા પુત્રો, મારું સાંભળો; કારણકે જેઓ મારા માર્ગ ચાલે છે તેઓ સુખ પામે છે.

33મારો ઉપદેશ સાંભળીને જ્ઞાની થાઓ, અને સુધારણાની ઉપેક્ષા કરશો નહીં.

34તે વ્યક્તિ આશીર્વાદિત છે, જે મારું સાંભળે છે અને હંમેશા મારા દરવાજે, તથા મારા પ્રવેશદ્વાર આગળ મારી રાહ જુએ છે.

35કારણકે જે મને પામ્યો છે તે જીવન પામ્યો છે અને યહોવાની કૃપા પામ્યો છે.

36પણ જે મારી સામે પાપ કરે છે, તે પોતાને, નુકશાન પહોંચાડે છે; જેઓ મને ધિક્કારે છે, તેઓ મૃત્યુ સાથે પ્રેમ કરે છે.

જ્ઞાન-અજ્ઞાનની ઉજવણી

9 જ્ઞાને પોતાનું ઘર બાંધ્યું છે. તેણીએ પોતાના સાત સ્તંભો કોતરી કાઢ્યા છે; 2તેણીએ માંસ અને દ્રાક્ષારસ તૈયાર કર્યા છે; અને મેજ ગોઠવીને તૈયાર કર્યું છે. 3તેણીએ પોતાની દાસીઓને શહેરમાં ઊંચામાં ઊંચા સ્થાનેથી આ જાહેર કરવા મોકલી છે કે, 4“કોઈ ભોળું હોય, તે અહીં અંદર આવે;” અને બુદ્ધિહીન લોકોને તેણી કહે છે, 5“આવો, મારી સાથે ભોજન લો અને મેં રેડેલો દ્રાક્ષારસ પીઓ. 6”તમારા સરળ માર્ગો છોડી દો તો જીવવા પામશો, સમજદારીને માર્ગ ચાલો.”

7જે ઉદ્ધત માણસને ઠપકો આપે છે તે અપમાનિત થાય છે. જે દુષ્ટ માણસને સુધારવા જાય છે તે દુઃભાય છે. 8ઉદ્ધત માણસને ઠપકો ન આપો, નહીં તો તે તારો તિરસ્કાર કરશે, જ્ઞાની માણસને ભૂલ બતાવશે તો તે તમને પ્રેમ કરશે. 9જો તમે જ્ઞાની વ્યક્તિને સલાહ આપશો તો તે વધુ જ્ઞાની બનશે. અને સારી વ્યક્તિને શિક્ષણ આપશો તો તેના જ્ઞાનમાં વૃદ્ધિ થશે.

10યહોવાથી ડરવું એ જ્ઞાનનું પ્રથમ પગથિયું છે, પવિત્ર જ્ઞાન એ સમજણની શરૂઆત છે. 11જ્ઞાનને લીધે તારું આયુષ્ય લાંબુ થશે અને તારા જીવનના વર્ષો વધશે. 12જો તું જ્ઞાની હોય તો એ તારા લાભની વાત છે. જો તું ઉદ્ધત થઈશ, તો તારે તેની કિંમત ચૂકવવી પડશે.

અને . . . આવતો હતો. એટલે કે લોકો હું ખુશી પામતો હતો.

13બેવકુફી (અજ્ઞાન), કંકાસિયણ મૂર્ખ અને સમજણ વગરની છે. 14તે નગરની ઊંચી જગ્યાઓ ઉપર અને પોતાના ઘરને બારણે બેસે છે. 15ત્યાંથી તેણી પોતાને માર્ગ ઝડપથી પસાર થતા લોકોને બોલાવે છે. 16“જે કોઈ મૂર્ખ હોય, તે અહીં અંદર આવે; અને બુદ્ધિહીનને તેણી કહે છે! 17ચોરીને પીધેલું પાણી મીઠું લાગે છે, અને છુપાવીને ખાધેલો રોટલો સ્વાદિષ્ટ લાગે છે.”

18પરંતુ એ લોકોને ખબર નથી કે ત્યાં તો મોત ભમે છે. અને તેના મહેમાનો શેઓલ તરફ આગળ વધી રહ્યાં છે.

સુલેમાનના નીતિવચનો

10 જ્ઞાની પુત્ર પોતાના પિતાને હર્ષ ઉપજાવી સુખી કરે છે. અને મૂર્ખ પુત્ર પોતાની માતાને ભારરુપ છે. 2કુમાર્ગે પ્રાપ્ત કરેલી સંપત્તિથી કશો લાભ નથી. પરંતુ સદાચારી જીવન વ્યક્તિને મોતથી ઉગારે છે.

3યહોવા સદાચારી માણસને ભૂખ્યો રાખતા નથી, પણ તે દુષ્ટ માણસની ઈર્ષ્યાઓને નકારે છે.

4આગસુ હાથ ગરીબી લાવે છે. પણ ઉદ્યમીઓનો હાથ તેને ધનવાન બનાવે છે.

5લાણણી વખતે ડાંધો પુત્ર સંગ્રહ કરે છે પણ નિર્લજ્જ પુત્ર કાપણીના સમયે સૂઈ રહે છે.

6સદાચારીના માથા ઉપર આશીર્વાદ ઊતરે છે; પણ દુરાચારીનું મોઢું હિંસાને છુપાવે છે.

7સદાચારીનું સ્મરણ આશીર્વાદ છે. પરંતુ દુરાચારીનું નામ તો સડી જાય છે.

8જ્ઞાની હૃદયવાળો આજ્ઞાને અનુસરશે: પણ લવારી કરનારો મૂર્ખ પાયમાલ થશે.

9જે વ્યક્તિ પ્રમાણિકપણે જીવે છે તે સુરક્ષિત છે, પરંતુ કુટિલ રસ્તે ચાલનાર ઉઘાડો પડે છે.

10જે વ્યક્તિ આંખ મિચકારે છે તે મુશ્કેલીઓ વહોરે છે. અને પરંતુ લવારી કરનાર નાશ પામશે.

11સદાચારી વ્યક્તિની વાણી જીવનનો ફુવારો છે, પરંતુ દુષ્ટોનું મોઢું હિંસાને છુપાવે છે.

12ધિક્કાર ઝગડા ઊભા કરે છે પણ પ્રીતિ બધા ગુનાઓને ઢાંકે છે.

13જ્ઞાની માણસની જીભને ટેરવે શાણપણ રહે છે. જ્યારે મૂર્ખને પીઠે ડફણાં પડે છે.

14જ્ઞાની લોકો વિદ્યાનો સંગ્રહ કરે છે; પરંતુ મૂર્ખનું મોઢું ઝડપી નાશ નોતરે છે.

15ધનવાનની સંપત્તિ કિલ્લેબંધ નગર છે, પરંતુ દરિદ્રોની દરિદ્રતા તેમને ચિંતાતુર રાખે છે.

16સદાચારી માણસની કમાણી જીવન છે, પણ દુષ્ટમાણસે તેના પાપો માટે ચૂકવ્યું છે.

17જે સૂચનોને સ્વીકારે છે, તે જીવનના રસ્તે છે, * પણ જેઓ ઠપકાને ગણકારતા નથી તેઓ ભૂલો કરે છે.

જીવનના રસ્તે છે સાચા માર્ગે જાય છે, અથવા તો બીજાને સાચા માર્ગે દોરે છે.

18જે દ્રેષ છુપાવે છે તે જૂઠાબોલો છે, પણ કૂથલી કરનાર મૂર્ખ છે.

19બહુ બોલાય ત્યાં પાપ થવાનું જ. જીભ પર લગામ રાખનાર તે ડાઠો છે.

20સદાચારીની જીભ ચોખ્ખી ચાંદી જેવી છે, પરંતુ દુષ્ટનું હૃદય મૂલ્યહીન છે.

21ન્યાયી માણસની વાણી અનેકોને પોષે છે, પણ મૂર્ખાઓ બુદ્ધિના અભાવે મોતને ભેટે છે.

22યહોવાના આશીર્વાદ ધનવાન બનાવે છે, અને યહોવા તેમાં મુશ્કેલીઓ ઉમેરતો નથી.

23દુષ્ટ યોજનાઓ મૂર્ખાને આનંદ આપે છે પરંતુ શાણપણ પ્રાપ્ત કરવું એ સમજીને મન આનંદ છે.

24દુરાચારી જેનાથી ડરે છે તે જ તેને માથે આવી પડે છે, જ્યારે સદાચારી જે ઈચ્છે છે તે જ તેને મળે છે.

25વાવાઝોડું પસાર થતાં દુરાચારીનું નામ નિશાન રહેતું નથી. પણ સદાચારી માણસ હંમેશાં અડીખમ ઉભો રહે છે.

26જેમ દાંતને કડવું પીણું અને આંખોને ધુમાડો તેમ આળસુ નોકર, જે માણસ તેને કામે મોકલે છે તેના માટે આફત રૂપ છે.

27યહોવાથી ડરીને ચાલનારનું આયુષ્ય વધે છે, પણ દુષ્ટ વ્યક્તિનું આયુષ્ય ઘટે છે.

28ન્યાયીની આશાનું પરિણામ આનંદ છે; પણ દુષ્ટ વ્યક્તિની આશાઓ ભાંગીને ભૂકી થઈ જશે.

29જેઓ પ્રમાણિકતાથી જીવે છે, તેમના માટે યહોવાનો માર્ગ કિલ્લારૂપ છે; પરંતુ અનિષ્ટ આચરનારા માટે વિનાશરૂપ છે.

30ન્યાયીઓને કદી ખસેડવામાં આવશે નહીં, પરંતુ દુષ્ટો ક્યાંય ઠરીઠામ થઈ કાયમ રહેશે નહીં.

31ન્યાયીઓના મુખે ડહાપણ ઝરે છે, પરંતુ છેતરામણા શબ્દો નાશ પામે છે.

32સંતોષકારક અને ઉચિત શું છે તે ન્યાયીની વાણી જાણે છે. પરંતુ દુષ્ટોની વાણી છેતરામણી હોય છે.

11 ખોટાં ત્રાજવાનો યહોવાને ગુસ્સો છે. પણ સાચાં કાટલાં જોઈ તેને આનંદ થાય છે.

2અહંકાર આવે એટલે અપમાન આવ્યું જ જાણવું; પણ નમ્રતા જ્યાં હોય ત્યાં જ્ઞાન હોય છે.

3પ્રમાણિક માણસની વિશ્વસનીયતા તેને દોરે છે, પણ ધોખેબાજની વક્તા તેના દુષ્ટ ઈરાદાને છુપાવે છે.

4જ્યારે દેવ કોપાયમાન થાય ત્યારે સંપત્તિ કામ નહીં આવે, પણ પ્રમાણિકતા, વ્યક્તિને મોતથી ઉગારે છે.

5પ્રમાણિક માણસની નીતિમત્તા તેનો માર્ગ સાફ કરે છે, પણ ખરાબ વ્યક્તિની દુષ્ટતા જ તેને પછાડે છે.

6માણસો પોતાની ભલાઈથી બચી જશે. પરંતુ કપટ કરનારા તેમની પોતાની ઈચ્છાઓની જ જાળમાં ફસાય છે.

7દુષ્ટ માણસનું મોત આવતાં તેની અભિલાષાનો અંત આવે છે, તેણે પોતાની સંપત્તિમાં રાખેલી આશાનો પણ અંત આવે છે.

8સદાચારી લોકો સંકટમાંથી ઊગરી જાય છે અને તેને બદલે દુષ્ટો તેમાં ફસાય છે.

9દુષ્ટ માણસ પોતાની વાણીથી પાડોશીઓનો નાશ નોતરે છે. પરંતુ ન્યાયી તેના જ્ઞાનવડે બીજાઓને ઉગારે છે.

10ન્યાયી વ્યક્તિ સફળ થાય છે ત્યારે આખું નગર હરખાય છે; અને દુષ્ટોનો નાશ થાય છે ત્યારે હર્ષના નાદ સંભળાય છે.

11સદાચારીના આશીર્વાદથી નગરની ઉન્નતિ થાય છે, પણ દુરાચારીની વાણીથી તેનો નાશ થાય છે.

12જે વ્યક્તિ પોતાના મિત્રો માટે ખરાબ બોલે છે તેનામાં અક્કલ હોતી નથી. પણ સમજુ માણસ મૂંગો રહે છે.

13કૂથલી ખોર વ્યક્તિ છૂપી વાત બહાર પાડી દે છે, પણ વિશ્વાસુ વ્યક્તિ રહસ્ય સાચવે છે.

14જ્યાં સલાહકાર નથી, ત્યાં પ્રજા નાશ પામે છે. અનેક સલાહકારોમાં સુરક્ષા રહેલી છે.

15અજાણ્યાના જામીન થનાર ને વેઠવું પડે છે; જે બાયંધરી લેવાનું ટાળે છે તે સુરક્ષિત છે.

16સુશીલ સ્ત્રી સ-માન શોધે છે; જ્યારે હિંસક માણસો ધન શોધે છે.

17દયાળુ માણસ પોતાની જાતનું ભલું કરે છે, પણ કૂર માણસ પોતાના દેહને દુઃખમાં નાખે છે;

18દુષ્ટ કર્મો કરનાર પોતાનો જૂઠાણાનો પગાર મેળવે છે પણ જે નીતિમત્તાનું બીજ વાવે છે તે સાચો હોવા બદલ વળતર મેળવે છે.

19જે નીતિમત્તાને 'હા' પાડે છે તે જીવશે; પણ જે ખરાબ વસ્તુઓનો પીછો કરે છે તે પોતાનું જ મોત આમંત્રે છે.

20યહોવા માટે કપટી લોકો ઘૃણાસ્પદ છે; પણ જેઓ નીતિમત્તાથી જીવે છે તેઓ તેને આનંદરૂપ છે.

21ખાતરી રાખજો દુષ્ટને સજા થયા વગર નહીં રહે, પણ સદાચારીઓનાં સંતાનો સજામાથી છટકી જશે.

22 અક્કલ વગરની સુંદર સ્ત્રીની સુંદરતા નાકમાં નથણી જેવી છે.

23ભલા માણસોની ઈચ્છાઓ સારી વસ્તુઓમાં પરિણમે છે, પરંતુ દુષ્ટોની ઈચ્છાઓ ફક્ત ગુસ્સામાં જ વિરમે છે.

24કોઈ છૂટે હાથે આપે તોય વધે છે, કોઈ વધુ પડતી કરકસર કરે તોયે કંગાળ થાય છે.

25જે બીજાને આશીર્વાદ આપે છે તે સમૃદ્ધ થાય છે.

26અનાજ સંઘરી રાખનારને લોકો શાપ દે છે, પણ વેચનાર ઉપર આશીર્વાદ વરસાવે છે.

27જેઓ ભલું શોધે છે તેઓ કૃપા મેળવે છે. ખોટું શોધે છે તેનું ખોટું થાય છે.

28જેઓ પોતાની સંપત્તિ ઉપર વિશ્વાસ કરે છે તેઓ વિનાશને આરે જઈને પડે છે, પણ સદાચારી તંદુરસ્ત છોડની, જેમ ફૂલેફાલે છે.

29જે પોતાના જ કુટુંબને દુઃખી કરે છે, તે કંઈ નહીં મેળવે. અને મૂર્ખ માણસ જ્ઞાનીનો દાસ બનશે.

30-ન્યાયી માણસ જે કરે તે સંજીવનીના ફળ સમાન છે. પણ શાણો માણસ આત્માઓને મેળવે છે.

31નીતિમાંન લોકોને ભલાઈનો બદલો મળતો હોય તો દુષ્ટો અને પાપીને તો બદલો મળે જ મળે.

12 જે વ્યક્તિને જ્ઞાન વહાવું છે તેને શિખામણ પણ વહાલી છે, પણ જે વ્યક્તિ સુધારણાને ધિક્કારે છે તે ઘેર જેવો છે.

2ભલા માણસો યહોવાની કૃપા મેળવે છે, પણ જેઓ દુષ્ટ યોજનાઓ ઘડે છે તેઓ સજા પામે છે.

3દુષ્ટતા દ્વારા વ્યક્તિ સુરક્ષિત ઉભી ન રહી શકે, ન્યાયનાં મૂળ કદી નહીં ઉખડે.

4ઉમદા સ્ત્રી પતિને મુકુટ રૂપ છે, પણ નિર્લજ્જ સ્ત્રી તેનાં હાડકાને સડા રૂપ છે.

5ભલાના વિચાર ભલા હોય છે, ખોટાના મનસૂબા કપટભર્યા હોય છે.

6દુરાચારી લોકોની વાણી લોહિયાળ હોય છે, પણ પ્રમાણિક લોકોનું મોઢું તેમને બચાવે છે.

7દુષ્ટો એકવાર નાશ પામ્યા એટલે કંઈ બચતું નથી, પણ સદાચારીનું ઘર અચલ રહે છે.

8લોકો વ્યક્તિની, તેની વિવેક બુદ્ધિ પ્રમાણે પ્રસંશા કરે છે, પણ જેનું હૃદય દુષ્ટ છે તે તિરસ્કૃત થશે.

9અન્ન વગરના સન્માન કરતાં મામૂલી વ્યક્તિ થઈને નોકર થવું એ વધારે સારું છે.

10ભલો માણસ પોતાના પશુના જીવની સંભાળ રાખે છે પણ દુષ્ટ માણસ ફૂર હોય છે.

11પોતાની જમીન ખેડનારને પુષ્કળ અન્ન મળશે; પણ નકામી વસ્તુઓની પાછળ દોડનાર અક્કલ વગરનો છે.

12દુષ્ટ લોકો અનિષ્ટ યોજનાઓની ઈચ્છા રાખે છે પણ સદાચારીના મૂળ તો ફળદ્રુપ છે.

13દુષ્ટ માણસ પોતાની જ બંધી પાપી વાતોમાં સપડાય છે, ભલો માણસ મુશ્કેલીમાંથી હેમખેમ બહાર આવે છે.

14 એક વ્યક્તિ પોતે બોલેલા શબ્દોને કારણે સારાપણાથી ભરાઈ જાય છે, તેને તેના કામનો બદલો મળે છે.

15મૂર્ખ સમજે છે કે હું સાચો છું, પણ જે વ્યક્તિ સલાહ સાંભળે છે તે ડાહી છે.

16મૂર્ખ પોતાનો ગુસ્સો તરત પ્રગટ કરી દે છે, પણ ચતુર માણસ અપમાન ગળી જાય છે.

17 એક ભરોસાપાત્ર સાક્ષી સત્ય કહે છે, પણ જૂઠો સાક્ષી છેતરે છે.

18વગર વિચારવાળી વાણી તલવારની જેમ ઘા કરે છે પણ જ્ઞાની વ્યક્તિના શબ્દો ઘા રૂઝાવે છે.

19જે હોઠ સત્ય બોલે છે તેઓ શાશ્વત રહે છે અને જૂઠા બોલી જીભ ક્ષણિક રહે છે.

20જેઓ ભૂડી યોજનાઓ કરે છે તેમનાં મન કપટી છે; પણ શાંતિની સલાહ આપનાર સુખ પામે છે.

21સજ્જન પર કદી આફત આવતી નથી, પરંતુ દુષ્ટો મુશ્કેલીઓથી ભરેલા હોય છે.

22યહોવા અસત્યને ધિક્કારે છે, પણ સાચા માણસ પર પ્રસન્ન રહે છે.

23ચતુર માણસ જ્ઞાનને છુપાવે છે, પણ મૂર્ખ પોતાની મૂર્ખાઈ છાપરે ચડીને જણાવે છે.

24ઉદ્યમીનો હાથ અધિકાર ભોગવશે; પરંતુ આળસુ-એદી માણસ પાસે મજૂરી કરાવવામાં આવશે.

25ચિંતાઓ વ્યક્તિને ગમગીન બનાવે છે, પણ પ્રોત્સાહક શબ્દો તેને ખુશ કરે છે.

26ભલો સાચો માણસ પોતાના પડોશીને સાચો માર્ગ બતાવે છે, દુર્જન તેને આડે માર્ગ દોરે છે.

27આળસુ વ્યક્તિ પોતે કરેલો શિકાર રાંધતો નથી. પણ ઉદ્યમી માણસ મહામૂલી સંપત્તિ માણે છે.

28ન્યાયીપણાનો રસ્તો એ જીવન છે. એને માર્ગ મોત તો છે જ નહીં.

13 જ્ઞાની પુત્ર પોતાના પિતાની સૂચનાઓ સાંભળે છે, ઉદ્ધત પુત્ર ઠપકાને ગણકારતો જ નથી.

2સજ્જન પોતાની વાણીનાં હિતકારી સુફળ ભોગવે છે, પરંતુ દગાબાજ કપટી તો હિંસાનો જ ભૂખ્યો હોય છે.

3મોં સંભાળીને બોલનાર પોતાના જીવનું રક્ષણ કરે છે. પરંતુ જીભને છૂટી મૂકનાર વિનાશ નોતરે છે.

4આળસુ ઈચ્છે છે ઘણું, પણ પામતો કશું નથી; પણ ઉદ્યમી વ્યક્તિ પૂર્ણરીતે સંતુષ્ટ હોય છે.

5સદાચારી જૂઠને ધિક્કારે છે, પણ દુર્જન શરમ અને અપમાન લાવે છે.

6સદાચાર ભલા માણસોનું રક્ષણ કરે છે; પણ દુરાચાર પાપીઓને પછાડે નાખે છે,

7કેટલાક કશું ન હોવા છતાં ધનવાન હોવાનો દંભ કરે છે, તો કોઈ ભંડાર ભરેલા હોવા છતાં કંગાળ હોવાનો દેખાવ કરે છે.

8ધનવાન વ્યક્તિ પૈસા આપીને પોતાનો જીવ બચાવે છે, પણ નિર્ધન વ્યક્તિને પોતાના જીવ માટે ધમકી સાંભળવી પડતી નથી.

9સદાચારીઓનો દીવો ઉજવળતાથી પ્રકાશે છે, પરંતુ દુરાચારીનો દીવો હોલવી નાખવામાં આવશે.

10અભિમાનથી તો કેવળ ઝઘડો જ થાય છે; સલાહ માનવામાં ડહાપણ છે.

11સરળતાથી મેળવેલી સંપત્તિ ટકતી નથી. પણ સખત પરિશ્રમથી મેળવેલી સંપત્તિની વૃદ્ધિ થાય છે.

12આકાંક્ષા પૂરી થવામાં વિલંબ થતાં હેયુ ભારે થઈ જાય છે, ઈચ્છાઓની પરિપૂર્ણતા જ જીવન છે.

13શિખામણને નકારનાર આફત નોતરે છે, પણ આજ્ઞાઓનો આદર કરનારને બદલો મળે છે.

14જ્ઞાનીઓનો ઉપદેશ જીવનસ્ત્રોત છે, તે વ્યક્તિને મૃત્યુના સર્કજામાંથી ઉગારી લે છે.

15સારી સમજશક્તિ સન્માન પામે છે, વિશ્વાસઘાતી લોકો, વિનાશને નોતરે છે.

16પ્રત્યેક વિચક્ષણ માણસ સમજદારીથી વર્તે છે. પણ મૂર્ખ પોતાની મર્ખાઈ જાહેર કરે છે.

17એક દુષ્ટ સંદેશવાહક મુશ્કેલીમાં મૂકાઈ જાય છે; પણ વિશ્વાસુ સંદેશવાહક સાંત્વન લાવે છે.

18સૂચનોને ફગાવી દેનારના ભાગ્યમાં ગરીબી અને અપમાન છે, સુધારાઓને સ્વીકારનારને સન્માન મળે છે.

19ઈચ્છાની તૃપ્તિ આત્માને મીઠી લાગે છે; પણ દુષ્ટતાથી પાછા વળવું એ મૂર્ખોને માટે આઘાત જનક લાગે છે.

20જો તું જ્ઞાની માણસોની સંગત કરશે, તો તું જ્ઞાની થશે. પરંતુ જે મૂર્ખની સોબત કરે છે તેના બૂરા હાલ થાય છે.

21દુર્ભાગ્ય પાપીનો પીછો પકડે છે, પણ ભલા માણસોને સારી વસ્તુઓ બદલા રૂપે મળે છે.

22એક ભલો માણસ પોતાનાં છોકરાંના છોકરાને માટે વારસો મૂકી જાય છે; અને પાપીનું ધન પુણ્યશાળી માટે ભરી મૂકવામાં આવે છે.

23ગરીબના ખેતરમાં ભલે ઘણું અનાજ ઊપજે, પણ તે અન્યાયથી આચકી લેવામાં આવે છે.

24જે પોતાના બાળકને શિસ્તપાલનની કેળવણી આપતો નથી તે પોતાના બાળકનો દુશ્મન છે; પરંતુ તેના પર પ્રીતિ કરનાર તેને વેળાસર શિક્ષા કરે છે.

25સજ્જન પેટ ભરીને ખાય છે, પણ દુર્જનનું પેટ ખાલીને ખાલી રહે છે.

14 દરેક ડાહી સ્ત્રી પોતાનું ઘર ઊભું કરે છે, પણ એક મૂર્ખ સ્ત્રી તેણીના પોતાને હાથે તેનો નાશ કરે છે.

2જે પોતાની વિશ્વસનીયતામાં ચાલે છે તે યહોવાનો ડર રાખે છે. પણ જેના માર્ગો વાંકા છે તે તેને ધિક્કારે છે.

3મૂર્ખના મોઢામાં અભિમાનનો દંડો છે, પણ જ્ઞાની વ્યક્તિની વાણી રક્ષણ કરે છે.

4બળદ ન હોય તો ગમાંણ સાફ જ રહે છે. પરંતુ મબલખ પાક બળદના બળથી જ પાકે છે.

5સાયો સાક્ષી જૂઠું બોલે નહીં, પણ જૂઠો સાક્ષી શ્વાસે શ્વાસે જૂઠું બોલે છે.

6હાંસી ઉડાવનાર જ્ઞાન શોધે છે પણ પામતો નથી, ડાહી વ્યક્તિ પાસે જ્ઞાન સહેલાઈથી આવે છે.

7મૂર્ખ માણસથી આઘા રહેવું, તેની પાસે તને જ્ઞાની શબ્દો સાંભળવા નહીં મળે,

8વિચક્ષણ માણસનું ડહાપણ, વિચારીને કાળજી પૂર્વક પગ મૂકવામાં છે, પણ મૂર્ખની મૂર્ખાઈ તેને ગરેમાર્ગ દોરે છે.

9મૂર્ખ પ્રાયશ્ચિતને હસવામાં ઉડાવે છે, પણ ભલા માણસો દેવની કૃપા મેળવે છે.

10જ્યારે કોઈ વ્યક્તિનું હૃદય વ્યથિત હોય છે ત્યારે ફક્ત તે વ્યક્તિજ તેનું દુઃખ અનુભવે છે. એજ રીતે, જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ સુખી હોય છે ત્યારે કોઈ અજાણ્યો તેના સુખમાં જોડાઈ શકતો નથી.

11દુર્જનનું ઘર બરબાદ થઈ જશે, પણ સજ્જન વ્યક્તિના તંબૂ સમૃદ્ધ થશે.

12એક રસ્તો એવો છે જે એક વ્યક્તિને લાગે છે કે તે સારો છે, પણ અંતે તો મોતનો રસ્તો નિવડે છે.

13 એવું પણ બની શકે કે જ્યારે એક વ્યક્તિ હસતી હોય, ત્યારે તેનું હૃદય વ્યથિત હોય અને હર્ષનો અંત શોકમાં આવે છે.

14દુષ્ટ વ્યક્તિ તેના કુકર્મોની સજા ભાગવે છે અને ભલી વ્યક્તિ પોતાનાં કર્મોનું ફળ માણે છે.

15 એક ભલી વ્યક્તિ બધું માની લે છે, પણ ચતુર માણસ જોઈ જોઈને પગ મૂકે છે.

16જ્ઞાની માણસ ચેતતો રહે છે અને આફતને ટાળે છે, પણ મૂર્ખ હેતુ વિહીન છે અને વધુ પડતો વિશ્વાસ ધરાવે છે.

17જલ્દી ક્રોધ કરનાર મૂર્ખાઈ કરી બેસે છે, અને દુષ્ટ યોજનાઓ ઘડનાર ધિક્કાર પામે છે.

18ભોળા લોકો મૂર્ખાઈનો વારસો પામે છે; પણ ચતુર લોકોને વિધાનો મુગટ પહેરાવવામાં આવે છે.

19દુર્જનોને સજ્જનો આગળ ઝૂકવું પડે છે, તેમને સદાયારીઓને બારણે નમવું પડે છે.

20ગરીબને પોતાના પાડોશીઓ પણ ધિક્કારે છે, પરંતુ ધનવાનને ઘણા લોકો ચાહે છે.

21બીજાને હલકા ગણનાર પાપમાં પડે છે, પણ ગરીબ પર દયા કરનાર સુખ પામે છે.

22ભૂડી યોજનાઓ ઘડનાર ભૂલા પડે છે, સારી યોજનાઓ ઘડનારને પ્રેમ અને વિશ્વાસ મળે છે.

23જ્યાં મહેનત ત્યાં બરકત પણ ખાલી વાતો જ થાય ત્યાં દળદર.

24જ્ઞાનીઓનો મુગટ તેઓની સંપત્તિ છે. મૂર્ખાઈ એ મૂર્ખો માટેનો બદલો છે.

25સાયો સાક્ષી જીવ બચાવે છે, પણ કપટી માણસ જૂઠાણા શ્વસે છે.

26યહોવા માટેનો ભય લોકોને મજબૂત સુરક્ષા આપે છે, તેનાં સંતાનને તે આશ્રય આપે છે.

27મોતના ફાંસલામાંથી છૂટી જવાને માટે યહોવાનો ભય જીવન સ્ત્રોત છે.

28જાઝી પ્રજા તે રાજાનું ગૌરવ છે; પણ પ્રજા વગર શાસક નાશ પામે છે.

29જેનામાં વધારે ધીરજ છે તે વધારે સમજુ છે, પણ ઝટ ગુસ્સે થનાર મૂર્ખાઈનું પ્રદર્શન કરે છે.

30હૃદયની શાંતિ શરીરનું જીવન છે; પણ ઈર્ષ્યા હાડકાનો સડો છે.

31ગરીબને રંજાડનાર તેના સર્જનહારનું અપમાન કરે છે. પણ ગરીબ ઉપર રહેમ રાખનાર તેને સન્માને છે.

32જ્યારે મુશ્કેલીઓ આવે છે, દુરાચારીનું પતન થાય છે પરંતુ ન્યાયી વ્યક્તિ પોતાના મૃત્યુમાં પણ શ્રદ્ધ રાખે છે.

33સમજુ વ્યક્તિના હૃદયમાં જ્ઞાન વસે છે, તે મૂર્ખની વચ્ચે પણ જાણીતું છે.

34ન્યાયી પણથી પ્રજા મહાન બને છે, પણ પાપતો પ્રજાનું કલંક છે.

35બુદ્ધિમાન સેવક પર રાજાની કૃપા હોય છે, પણ નિર્લજ્જ સેવકો પર તેનો રોષ ઉતરે છે.

15 નમ્ર જવાબથી કોષ શમી જાય છે. પણ કઠોર વચનથી રોષ ભભૂકી ઊઠે છે.

2જ્ઞાની વ્યક્તિની વાણી જ્ઞાન ઊચ્યારે છે, પરંતુ મૂર્ખની વાણી મૂર્ખાઈથી ઉભરાય છે.

3યહોવાની દ્રષ્ટિ સર્વત્ર હોય છે તે ભલા અને ભૂંડા બધાં પર લક્ષ રાખે છે.

4ધા રૂઝવે એવી વાણી જીવનવૃક્ષ છે, પણ વક્રવાણી આત્માને તોડી નાખે છે.

5મૂર્ખ, પિતાની સૂચનાઓને તુચ્છ ગણે છે; પણ ઠપકાને ગંભીરતાથી લક્ષમાં લેનાર શાણો થાય છે.

6સજ્જનના ઘરમાં ધનનો ભંડાર છે. પણ દુર્જનની કમાણીમાં આફત હોય છે.

7જ્ઞાની વ્યક્તિની વાણી જ્ઞાન ફેલાવે છે, પણ મૂર્ખનું હૃદય મૂર્ખતા ફેલાવે છે.

8દુષ્ટના યજ્ઞાર્પણને યહોવા ધિક્કારે છે; પરંતુ સજ્જનની પ્રાર્થનાથી તે પ્રસન્ન થાય છે.

9દુષ્ટ વ્યક્તિઓના આચારને યહોવા ધિક્કારે છે; પરંતુ નીતિમતાને માર્ગ ચાલનાર ઉપર તે પ્રેમ દાખવે છે.

10સદ્માર્ગને ત્યજી જનારને આકરી સજા થશે. અને ઠપકાનો તિરસ્કાર કરનાર મરી જશે.

11શેઓલ તથા અબદોન* યહોવા સમક્ષ ખુલ્લાં છે. તો પછી માનવ હૃદયની તો વાત જ શી!

12તુમાખી રાખનારને કોઈ ઠપકો આપે તે ગમતું નથી. અને તે જ્ઞાની વ્યક્તિની પાસે જવા પણ ઈચ્છતો નથી.

13જો અંતરમાં આનંદ હોય તો યહોરો પ્રકુલિત રહે છે. પરંતુ મનમાં શોક હોય તો મન ભાંગી જાય છે.

14જ્ઞાની વ્યક્તિ જ્ઞાનની પિપાસા રાખે છે. પરંતુ મૂર્ખનો આહાર મૂર્ખાઈ છે.

15દરરોજ કોઈ વ્યક્તિ મુશ્કેલીમાં મૂકાય તો તે બહુ ખરાબ છે. પણ સુખી હૃદય એ સતત ચાલતી ઊજવણી છે.

16મુશ્કેલીઓ સાથેની વિપુલ સંપત્તિ કરતાં યહોવા પ્રત્યેના ભયની સાથે થોડું હોવું વધારે સારું છે.

17સરસ માંસ ધિક્કારથી ખાવાં કરતા સાદા શાકભાજી પ્રેમથી ખાવા વધારે સારા છે.

18ગરમ મિજાજનો વ્યક્તિ ક્રજિયા ઊભા કરે છે. પણ ધીરજવાન વ્યક્તિ બોલાચાલીને શાંત પાડે છે.

19આગસુ વ્યક્તિનો માર્ગ કાંટાથી ભરાઈ ગયો છે; પણ સજ્જનનો માર્ગ વિદ્વોથી મુક્ત છે.

20ડાહ્યો પુત્ર પિતાને સુખ આપે છે, પણ મૂર્ખ પુત્ર પોતાની માતાને ધિક્કારે છે.

21અજ્ઞાનીને મૂર્ખાઈ આનંદરુપ લાગે છે; પણ સમજી માણસ સીધે રસ્તે ચાલે છે.

22સલાહ વગરની યોજના ધૂળમાં મળે છે, પરંતુ અનેક સલાહકાર હોય તો તે સફળ થાય છે.

23પોતાના હાજરજવાબીપણાથી વ્યક્તિ ખુશ થાય છે; યોગ્ય સમયે બોલાયેલો શબ્દ કેટલો સરસ લાગે છે!

24જ્ઞાની માણસ માટે એક જીવન તરફ જતો રસ્તો છે જે તેને શેઓલ* તરફ જતા રસ્તેથી પાછો વાળે છે.

25યહોવા અભિમાનીનું ઘર તોડી પાડે છે, પણ વિધવાની હદ તે કાયમ રાખશે.

26દુષ્ટ લોકોની યોજનાઓ યહોવા ધિક્કારે છે, પરંતુ તેમની દ્રષ્ટિએ દયાળુ શબ્દો પવિત્ર છે.

27જે લોભી છે તે પોતાના કુટુંબને માથે આફત નોતરે છે, પરંતુ જે લાંચને ધિક્કારે છે તે શાંતિથી જીવે છે.

28સજ્જન જવાબ આપતાં પહેલાં વિચાર કરે છે, પણ દુર્જન પોતાના મોઢે ભૂંડી વાતો વહેતી મૂકે છે.

29યહોવા પોતાને દુર્જનથી દૂર રાખે છે, પણ તે સજ્જનની પ્રાર્થના સાંભળે છે.

30આંખોની ચમક જોઈ હૃદયને આનંદ થાય છે. અને શુભ સમાચાર હાડકાને તંદુરસ્ત બનાવે છે.

31જીવનપ્રદ શિખામણ સાંભળનારની ગણતરી સાધુઓમાં થાય છે.

32સૂચનાઓનો ત્યાગ કરનાર પોતે પોતાના જ જીવનને તુચ્છ ગણે છે. પણ સુધરવા માટેની શિક્ષા સાંભળનાર સમજણ મેળવે છે.

33યહોવાથી ડરીને ચાલવું એ જ જ્ઞાનની સૂચના છે; સન્માન પામતાં પહેલા નમ્ર બનવું જરૂરી છે.

16 માણસો મનમાં સંકલ્પ કરે છે; પણ છેલ્લો નિર્ણય તો યહોવાના હાથમાં છે.

2વ્યક્તિને પોતાનું બધું આચરણ સાચું લાગે છે પરંતુ યહોવા તેના અંતરને પારખે છે.

3તમારા કામો યહોવાને સોંપી દે એટલે તમારી યોજનાઓ સફળ થશે.

4યહોવાએ પ્રત્યેક વસ્તુને પોતપોતાના હેતુ માટે સર્જી છે; હા, દુષ્ટોને પણ, સંકટના કાળ માટે સર્જ્યા છે.

5એકએક અભિમાની વ્યક્તિને યહોવા ધિક્કારે છે, ખાતરી રાખજો તેને સજા થયા વગર નહીં રહે.

6દયા તથા સત્યતાથી પાપનું પ્રાયશ્ચિત્ત થાય છે, અને યહોવાનો ડર વ્યક્તિને દુષ્ટતાથી વાળીને દૂર રાખે છે.

7યહોવા જ્યારે કોઈ વ્યક્તિના જીવનથી ખુશ થાય છે ત્યારે તેના દુશ્મનોને પણ તેની સાથે શાંતિથી રાખે છે.

8અન્યાયથી મળતા ભંડાર કરતા ન્યાયથી મળતી મૂડી સારી.

9વ્યક્તિનું મન માર્ગ પસંદ કરે છે, પરંતુ માત્ર યહોવા જ તેના પગલાને નક્કી કરે છે.

શેઓલ તથા અબદોન એટલે મૃત્યુની દુનિયા માટેના હિબ્રુ શબ્દો છે.

શેઓલ શેઓલએ દુનિયા જ્યાં લોકો મૃત્યુ પામ્યા પછી જાય છે મૃત્યુલોક.

10રાજાના મુખમાં પ્રેરણાત્મક નિર્ણયો વસે છે, તે જ્યારે ન્યાય કરે છે ત્યારે ભૂલ કરતો નથી.

11બધાં સમતોલ ત્રાજવાં અને તેની સાથે વપરાતાં વજનનાં કાટલાંની બાબતમાં યહોવા ચિંતિત છે.

12અનિષ્ટ વસ્તુઓ કરવી એ રાજા માટે અક્ષમ્ય છે, સારા કામોથી રાજગાદી સ્થાપિત થાય છે.

13સાચી વાણીથી રાજાઓ રીઝે છે, અને સત્યવાદી ઉપર તેઓ પ્રેમ રાખે છે.

14રાજાનો રોષ યમદૂતો જેવો છે; પણ શાણી વ્યક્તિ તેના ગુસ્સાને શાંત પાડે છે.

15જ્યારે રાજાનું મુખ પ્રસન્ન હોય છે ત્યારે જીવન સુરક્ષિત હોય છે, એની કૃપા વરસાદના વાદળ જેવી છે.

16સોના કરતાં જ્ઞાન મેળવવું એ ઉત્તમ છે! અને ચાંદી કરતા સમજણ મેળવવી વધારે યોગ્ય છે.

17પ્રમાણિક માણસનો માર્ગ દુષ્ટતાથી દૂર હોય છે, જોઈવિચારીને ચાલનાર પોતાનો જીવ બચાવે છે.

18અભિમાન વિનાશની પહેલાં આવે છે, અને પતનની પહેલાં અભિમાની વર્તણૂક આવે છે.

19દીનદલિતો સાથે નમ્રતા રાખવી તે અભિમાનીની લૂંટના ભાગીદાર થવા કરતાં વધારે સારું છે.

20સૂચનાઓ સમજશે તે સારપ મેળવશે, યહોવા ઉપર વિશ્વાસ રાખનાર સુખી થશે.

21શાણા હૃદયવાળી વ્યક્તિ સમજી કહેવાશે; તેની મીઠી વાણી જ્ઞાનનો વધારો કરે છે.

22જેની પાસે સમજ હોય તેને માટે સમજણ જીવનદાતા છે, પણ મૂર્ખ માટે શિક્ષા એ મૂર્ખાઈ છે.

23જ્ઞાની હૃદય વ્યક્તિની વાણીને દોરવણી આપે છે અને તે હોઠ ઉપર જ્ઞાનનો વધારો કરે છે.

24મીઠી વાણી મધ જેવી છે, સ્વાદે મીઠી અને હાડકા માટે તંદુરસ્ત. 25એક એવો પણ માર્ગ હોય છે જે લાગે સીધો પણ લઈ જાય છે મૃત્યુ તરફ.

26'પેટ કરાવે વેઠ', તેનું મોહું માણસને જંપીને બેસવા દેતું નથી.

27નકામો માણસ દુષ્ટ યોજનાઓ ધડે છે. તેની જીભે બળબળતો અજિ છે.

28દુષ્ટ માણસ કજિયા-કંક્રાસ કરાવે છે, લોકો વિષે અનિષ્ટ બોલનારી વ્યક્તિ મિત્રોમાં ફૂટ પડાવે છે.

29હિંસક માણસ પોતાના પાડોશીને છેતરીને ખરાબ માર્ગે દોરી જાય છે.

30આંખ મટકાવનાર વ્યક્તિ મુશ્કેલી લાવનારી યોજનાઓ કરે છે, અને હોઠ ભીડનાર વ્યક્તિ કંઈક અનિષ્ટ કરી રહી હોય છે.

31માથે પળિયાં એ ગૌરવનો તાજ છે; સત્યને માર્ગ ચાલનારને એ મળે છે.

32ઘૈર્યવાન વ્યક્તિ શક્તિશાળી યોદ્ધા કરતાં વધું ઈચ્છનીય છે; અને જે પોતાના મિજાજને કાબૂમાં રાખે છે તે શહેર જીતનાર કરતાં ઉત્તમ છે.

33લોકો દ્વારા સોગઠીઓ નાખવામાં આવે છે, પણ નિર્ણય તો તે બધાંયનો યહોવાના હાથમાં છે.

17 જે ઘરમાં કજિયા-કંક્રાસ હોય અને ત્યાં મિજબાની હોય તો તેના કરતાં શાંતિસહિત રોટલો સૂકો મળે તો તે વધારે સારો.

2ડાંધો નોકર નકામા પુત્ર ઉપર અમલ ચલાવશે અને ભાઈઓ સાથે વારસામાંથી ભાગ લેશે.

3ચાંદીની પરીક્ષા કુલડી કરે છે. સોનાની પરીક્ષા ભઠ્ઠી કરે છે. પણ અંતઃકરણની પરીક્ષા યહોવા કરે છે.

4જે કોઈ અનિષ્ટ વાત સાંભળે છે તે દુષ્ટ વ્યક્તિ છે, જે કોઈ કિન્નાખોરી ભરેલી વાતો સાંભળે છે તે જુદો છે.

5જે ગરીબની મશ્કરી કરે છે તે તેના સર્જનહારદેવની નિંદા કરે છે; જે કોઈ કોઈની વિપત્તિને જોઈને રાજી થાય છે તે શિક્ષા પામ્યા વગર રહેશે નહીં.

6બેકરાનાં છોકરાં વૃદ્ધ પુરુષનો મુગટ છે; અને સંતાનોનો મહિમા તેઓના પૂર્વજ છે.

7મૂર્ખના મુખમાં ઉમદા વાણી શોભતી નથી, તો પછી મહાપુરુષના મુખમાં જૂઠી વાણી કેવી રીતે શોભે?

8જેઓ લાંચ આપે છે તેના માટે તે નસીબવંતુ માદળીયું છે. તે જ્યાં જ્યાં જાય છે, ત્યાં ત્યાં તે ઉદય પામે છે.

9દોષ જતો કરવાથી મૈત્રી વધે છે. પણ તેને જ વારંવાર સંભારવાથી મૈત્રી તૂટે છે.

10તેજીને ટકોર ને મૂર્ખને ડફણા મૂર્ખને સો ફટકા કરતાં બુદ્ધિમાનને એક ઠપકાનો ઘા વધારે ઊડી અસર કરે છે.

11દુર્જન હંમેશા આફતો શોધ્યા કર્યા કરે છે. આથી તેની સામે નિર્દય દૂત મોકલવામાં આવશે.

12જેનાં બચ્યાં છીનવી લીધાં હોય એવી રીંછણ કોઈને મળજો; પણ મૂર્ખાઈ કરતો મૂર્ખ કોઈને ન મળો.

13જે કોઈ ભલાઈનો બદલો ભૂંડાઈથી વાળે છે, તેના ઘરમાંથી ભૂંડાઈ દૂર થશે નહીં.

14ઝગડાની શરૂઆત બંધમાં પડેલી તિરાડ જેવી છે; લડાઈ ફાટી નીકળે તે પહેલાં જ વાતનો નિવેડો લાવી દો.

15દોષિતને જે નિર્દોષ ઠરાવે અને નિર્દોષને જે સજા કરે તે બન્નેને યહોવા ધિક્કારે છે.

16મૂર્ખના હાથમાં પૈસા શા કામના? તેનામાં અક્કલ તો છે નહીં, તે થોડો જ જ્ઞાન ખરીદવાનો છે?

17મિત્ર સદા મિત્ર જ રહે છે, ખરો ભાઈ મુશ્કેલીઓને વહેંચી લેવાજ જન્મ્યો હોય છે.

18અક્કલ વગરનો માણસ જ બીજાના દેવાનો જામીન થાય છે.

19પાપ ગમતું હોય છે તેને કજિયો ગમે છે; જે દ્વારમાર્ગ વિશાળ બનાવે છે તે વિનાશ નોતરે છે.

20કુટિલ હૃદયના માણસનું કદી ભલું થતું જ નથી, વાંકાબોલો માણસ વિપત્તિમાં પડે છે.

21મૂર્ખને પેદા કરનાર દુઃખી થાય છે, મૂર્ખના બાપને કદી આનંદ થતો નથી.

22આનંદી હેયું એ ઉત્તમ ઔષધ છે, પણ ભારે હેયું શરીરને સૂકવી નાખે છે.

23દુર્જન છૂપી રીતે લાંચ લે છે અને પછી અન્યાય કરે છે.

24બુદ્ધિમાન વ્યક્તિની આંખ જ્ઞાન ઉપર જ મંડાયેલી હોય છે, પણ મૂર્ખની આંખ યોગરદમ ભટકે છે.

25મૂર્ખ પુત્ર પિતાને માટે વ્યથા રૂપ અને માતાને માટે કડવાશ રૂપ લાગે છે.

26નિર્દોષને દંડ કરવો એ સારું નથી, તેવીજ રીતે નેતાને તેની વિશ્વસનીયતા માટે દંડ ફટકારવો

27સાચો જાણકાર કરકસરથી બોલે છે, જે મગજ ઠંડુ રાખે એ ડાઘો છે.

28બોલે નહીં તે મૂર્ખ પણ ડાઘામાં ગણાય, મોઢું સીવેલું રાખે તો તે ડાઘો ગણાય છે.

18 એકલો માણસ ફક્ત પોતાની ઈચ્છાઓ વિશેજ વિચારે છે અને બધી સારી સલાહોને ગુસ્સાથી નકારે છે.

2મૂર્ખને સમજવામાં રસ નથી હોતો, તેને ફક્ત પોતાના મંતવ્યોને જ રજૂ કરવા હોય છે.

3જ્યારે દુરાચાર આવે છે ત્યારે ધિક્કાર તેને અનુસરે છે, જ્યારે અપકીર્તિ આવી એટલે શરમ પણ આવે છે.

4શાણી વ્યક્તિની વાણી, ઊંડા પાણી, વહેતું ઝરણું અને જ્ઞાનના કુવારા જેવી છે.

5ન્યાયાલયમાં દુર્જનની તરફેણ કરીને નિર્દોષ વ્યક્તિને અન્યાય કરવો એ સારું નથી.

6મૂર્ખ બોલે બોલે કજિયા કરાવે છે અને શબ્દે શબ્દે ડફાં મારે છે.

7મૂર્ખની વાણી તેનો વિનાશ નોતરે છે. અને તે પોતાની શબ્દોનીજ જાળમાં સપડાય છે.

8કૂચલીના શબ્દો સ્વાદિષ્ટ ભોજન જેવા હોય છે, તે તરત ગળે ઉતરી જાય છે અને શરીરના અંતરતમ ભાગમાં પહોચી જાય છે.

9વળી જે પોતાનાં કામ પ્રત્યે શિથિલ છે તે વિનાશકારી વ્યક્તિનો ભાઈ છે.

10યહોવાનું નામ મજબૂત મિનારો છે, જ્યાં ભાગી જઈને સજ્જન સુરક્ષિત રહે છે.

11ધનવાન માને છે કે, મારું ધન મારું કિલ્લેબંદીવાળું નગર છે, ઊંચો કોટ છે.

12અભિમાન વિનાશને નોતરે છે, નમ્રતા પછી સન્માન પ્રાપ્ત થાય છે.

13સાંભળ્યા પહેલા જવાબ આપવામાં મૂર્ખાઈ તથા લજ્જા છે.

14વ્યક્તિનું જીવનતત્વ તેને બિમારી દરમ્યાન મજબૂત રાખે છે, પણ તૂટેલા જીવનતત્વને કોણ જાળવી રાખશે?

15બુદ્ધિશાળી વ્યક્તિ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવા મથે છે, જ્ઞાની વ્યક્તિના કાન જ્ઞાન શોધે છે.

16વ્યક્તિની ભેટ તેને માટે માર્ગ ખુલ્લો કરે છે, અને મહત્વની વ્યક્તિની સમક્ષ લઈ જાય છે.

17ન્યાયાલયમાં પહેલા બોલે તે સાચો લાગે, પણ બીજો આવીને તેની ઊલટ તપાસ કરે છે.

18સમર્થ વ્યક્તિ વચ્ચેનો મામલો જામીનથી નીપટાવાય છે.

19દુભાયેલા ભાઈને મનાવવો ગઢ જીતવા કરતાં કપરું છે; કિલ્લાની ભોગળ ફૂટે પણ ઝગડો ન મટે.

20વ્યક્તિ જેવું બોલે છે તેવાં ફળ તે ભોગવે છે; પોતાની વાણીનો બદલો તેને ચોક્કસ મળશે.

21જન્મમૃત્યુ જીભના સામર્થ્યમાં છે; અને જીભ તેને જે પ્રેમ પૂર્વક વાપરે છે, તેઓ તે પ્રમાણે બદલો મેળવે છે.

22સુપત્ની પામ્યો તેને સારી ચીજ મળી જાણવી, અને યહોવાની કૃપા પામ્યો જાણવો.

23ગરીબ કાલાવાલા કરે છે; પરંતુ તવંગર ઉદ્ધતાઈથી જવાબ આપે છે.

24થોડા મિત્રો આફત લાવી શકે છે; પરંતુ એક ખાસ પ્રકારનો મિત્ર છે જે એક ભાઈ કરતા વધુ નિકટ છે.

19 જૂઠા બોલો અને મૂર્ખ તવંગર કરતાં સત્યવક્તા અને પ્રમાણિકપણે વર્તનાર ગરીબ વ્યક્તિ સારી..

2જ્ઞાન વગરની આકાંક્ષા સારી નહીં, ઉતાવળે ચાલનાર રસ્તો ભૂલે.

3વ્યક્તિ પોતાની મૂર્ખાઈથી પાયમાલ થાય છે અને પછી યહોવાને દોષ દે છે.

4સંપત્તિ મિત્રોનો વધારે છે પણ ગરીબના મિત્રો તેને ઊંડી જાય છે.

5જૂઠો સાક્ષી સજા પામ્યા વગર રહેજ નહીં. જે શ્વાસે શ્વાસે જૂઠું બોલે છે તે છટકવા પામતો નથી.

6દાનેશ્વરીની સૌ ખુશામત કરે છે. ઉપહાર આપનારના સૌ કોઈ મિત્ર બને છે.

7જે દરિદ્રીને તેના બધાં સગાં ધિક્કારે છે; તેનાથી તેના મિત્રો વધારે દૂર થઈ જશે જ્યારે દરિદ્રી તેઓને બોલાવશે તેઓ અદ્રશ્ય થઈ જશે.

8જે જ્ઞાન મેળવે છે તે પોતાનું હિત સાધે છે. જે સારાસારનો વિવેક જાળવે છે તે સારી વસ્તુને મેળવે છે.

9જૂઠો સાક્ષી સજા પામ્યા વગર રહે નહીં, જે શ્વાસે શ્વાસે જૂઠું બોલે છે તે અવશ્ય નાશ પામશે.

10મૂર્ખને એશો આરામ જરાય શોભતા નથી અને ગુલામ રાજકુમારો ઉપર શાશન કરે તે તેનાથી પણઓછું શોભે.

11ક્રોધને કાબૂમાં રાખવો એ ડાહી વ્યક્તિનું લક્ષણ છે ક્ષમા આપવી એ તેમની ગરિમા છે.

12રાજાનો ક્રોધ સિંહની ગર્જના જેવો છે; પણ તેની કૃપા ઘાસ પરનાં જાકળ જેવી છે.

13મૂર્ખ પુત્ર પોતાના પિતાને વિપત્તિ રૂપ છે. કજિયાળી પત્ની ચૂતા છાપરો જેવી છે. જેમાંથી પાણી ટપક્યાં કરે છે.

14ધર અને ધનનો પિતા તરફથી વારસામાં મળે છે, પણ હોશિયાર વહુ તો યહોવાનું ઈનામ છે.

15આળસ ભરનિદ્રામાં નાખે છે અને આળસુ વ્યક્તિ ક્ષુધિત થાય છે.

16જે આજ્ઞાનું પાલન કરે છે તે જીવન જીવે છે, પણ જે તેના પ્રત્યે બેદરકાર છે તે મૃત્યુ પામે છે.

17ગરીબ ઉપર દયા રાખનાર યહોવાને ઉછીનું આપે છે. યહોવા એ સુકૃત્યનો બદલો આપશે.

18સુધારવાની આશા હોય ત્યાં સુધી તમારા બાળકને શિક્ષા કરજો; તેને પોતાની જાતને વિનાશ કરવામાં મદદ કરશો નહીં.

19ઉગ્ર ક્રોધીને સજા ભોગવવી પડશે, જો તું તેને બચાવવા જશે, તો તારે વારંવાર તેમ કરવું પડશે.

20સલાહ સાંભળીને સૂચનો સ્વીકારો; પછી અંતે તમે ડાહ્યા બનશો.

21વ્યક્તિના મનમાં અનેક યોજનાઓ હોય છે, પણ ફક્ત યહોવાની ઈચ્છાઓ જ પ્રચલિત રહેશે.

22વ્યક્તિની વફાદારી બીજાને તેની સાથે રહેવા માટે આકર્ષે છે. જૂઠાબોલા અપ્રમાણિક થવાં કરતાં ગરીબ રહેવું વધારે સારું.

23જે કોઈ યહોવાનો ભય રાખે છે તે જીવન પામે છે, તે ભય વગર સંતોષથી રહેશે.

24આગસુ પોતાનો હાથ થાળીમાં મૂકે છે ખરો, પણ તેને પોતાના મોં સુધી ઉઠાવવાનું મન થતું નથી.

25ઉદ્દેહ વ્યક્તિને દંડો ફટકારો જેથી સરળ લોકો પાઠ ભણે, જો તમે ડાહી વ્યક્તિને સુધારાઓ આપશો તો તે જ્ઞાન મેળવશે.

26જે પુત્ર પોતાના પિતાને હેરાન કરે છે અને પોતાની માતાને કાઢી મૂકે છે તે નિર્લ્લજજ અને નામોશી ભરેલું છે.

27હે મારા પુત્ર, જો તું સૂચનાઓ સાંભળવાનું બંધ કરીશ, તો તું જ્ઞાનના શબ્દોને ખોઈશ.

28દુષ્ટ સાક્ષી ન્યાયની વિડંબના કરે છે. અને દુષ્ટ લોકો અનિષ્ટને ગળી જાય છે.

29 ઊદ્ધત લોકો માટે શિક્ષા અને મૂર્ખાની પીઠને સારું ડફણાં તૈયાર થાય છે.

20 દ્રાક્ષારસ હાંસી ઊડાવનાર છે, જવસોમનું પીણું ઠંગો મચાવે છે; જે કોઈ સુરાપાનને લીધે ખોટેમાર્ગે જાય છે તો ડાહ્યો નથી.

21રાજાની ધમકી સિંહની ગર્જના જેવી છે; તેનો રોષ વહોરી લેનાર પોતાના જ જીવ ને જોખમમાં મૂકે છે.

22ઝગડાથી દૂર રહેવું સન્માનીય છે, પણ મૂરખ ઝગડો કરવા માટે ઊતાવળો હોય છે.

23આગસુ વ્યક્તિ ઉચિત સમયે ખેડ કરતો નથી, અને કાપણી વખતે પાક લેવા જાય છે, ત્યારે તેને કશું મળતું નથી.

24વ્યક્તિના મનની યોજના ઊંડા પાણી જેવી છે, પણ સમજણો ચતુર માણસ તેને બહાર કાઢી લાવશે.

25ઘણાલોકો દાવો કરે છે કે તેઓ વિશ્વાસુ મિત્રો છે; પણ જેના પર વિશ્વાસ રાખી શકાય એવો માણસ ક્યાં મળે?

26નીતિમત્તાને માર્ગ ચાલનારી, વ્યક્તિ સુંદર જીવન જીવે છે. અને તેની પછી તેના બાળકો આશીર્વાદિત છે.

27ન્યાયાસન ઉપર બેઠેલો રાજા પોતાની આંખથીજ દુષ્ટને ઓળખી કાઢે છે.

28કોણ કહી શકે કે, મારું અંતર સાફ છે અને હું પાપથી ચોખ્ખો થયો છું?

29આપવા-લેવાનાં જુદાં કાટલાં અને જુદાં માપ બંનેથી યહોવાને ગુસ્સો છે.

30બાળક પણ તેના આચરણ ઉપરથી પરખાય છે કે તેનાં કાર્યો શુદ્ધ અને સાચાં છે કે કેમ?

31સાંભળતો કાન ને દેખતી આંખ બંને યહોવાએ બનાવ્યાં છે.

32ઊઘ સાથે પ્રીત કરશો તો તમે બધું ખોઈ બેસશો આંખ ઊઘાડી રાખશો તો ભરપેટ ખાવા પામશો.

33આ તો ખરાબ છે, ખરાબ છે, એવું ખરીદનાર કહે છે; પણ પછીથી પોતાની ખરીદી વિષે બડાશ મારે છે.

34ત્યાં સોનું છે અને ત્યાં માણેક છે, પણ જ્ઞાની વાણી તો કિંમતી રત્નો જેવી છે.

35અજાણ્યાના જામીન થનારનાં કપડાં લઈ લેવાં અને તે અવેજમાં રાખવાં.

36છતરપિંડીથી મેળવેલો રોટલો મીઠો તો લાગે છે પણ પછી મોમાં રેતી ને કાંકરા રહી જાય છે.

37દેરક યોજના સલાહથી પરિપૂર્ણ થયેલી છે માટે શાણી સલાહ માટે યુદ્ધ કરે.

38વ્યક્તિ ખાનગી વાતોને બહાર પાડે છે તે કૂચલી કરનારો છે. માટે વાતોડિયા-લપલપિયા સાથે સંબંધ ન રાખવો.

39માતાપિતાને શાપ આપનારનો દીવો ઘોર અંધકારમાં ઓલવાઈજશે.

40વારસો જલદીથી મેળવવામાં આવે છે, પણ તેનું પરિણામ આખરે સુખદાઈ હોતું નથી.

41હું ભૂંડાઈનો બદલો લઈશ, એવું તારે ન કહેવું જોઈએ; યહોવાની રાહ જોજે તે તને ઉગારી લેશે.

42જુદાં જુદાં કાટલાંથી યહોવાને ગુસ્સો છે; ખોટો કાંટો સારો નથી.

43યહોવા વ્યક્તિના પગલાંને દોરે છે, તો પછી વ્યક્તિ તેનો માર્ગ શી રીતે સમજી શકે?

44વગર વિચાર્યે બાધા લેવી અને બાધા લીધાં પછી વિચાર કરવા બેસવું એ ફાંદામાં ફસાવા બરાબર છે.

45જ્ઞાની રાજા દુષ્ટોને તારવી કાઢે છે, અને તેમને સખત સજા કરે છે.

46વ્યક્તિનો અંતરાત્મા યહોવાનો દીવો છે, તે તેના અંતરનો ખૂણે-ખૂણો તપાસે છે.

47વફાદારી અને સત્ય રાજાનું રક્ષણ કરે છે. તેનું રાજ્યાસન વફાદારી ઉપર ટકેલું છે.

48યુવાનોનું ગર્વ તેઓનું બળ છે; અને સફેદવાળ વૃદ્ધોની ગરિમા છે.

30યાબખા અને ઘા દુષ્ટતાને ભૂંસી નાખે છે. ફટકા અંતરના ઊંડાણ સુધી પહોંચે છે.

21 રાજાનું મન યહોવાના હાથમાં છે; તે તેને પાણીના પ્રવાહની જેમ પોતાની ઈચ્છા પ્રમાણે વળે છે.

2વ્યક્તિને લાગે છે કે પોતાના પ્રત્યેક પગલાં સાચા છે, પણ યહોવા તેના હૃદયને ઓળખે છે.

3યહોવાને બલિદાન કરતાં ધર્મ અને ન્યાય વધારે પસંદ છે.

4ધમંડી આખો, ધમંડી વર્તણૂક અને મશાલ જે દુષ્ટોને દોરે છે, તે બધાં પાપ યુક્ત છે.

5વિચારીને ઉદ્યમ કરનાર બરકત પામે છે. ઉતાવળી વ્યક્તિ નિર્ધન બને છે.

6જે છેતરપીંડીથી સંપત્તિ મેળવે છે તે ઊંડી જતી વરાળ જેવું અને મૃત્યુને આમંત્રણ જેવું છે.

7દુષ્ટ લોકોનો અત્યાચાર તેને ઘસડી જાય છે, કારણકે, તેઓ ન્યાયને માર્ગ ચાલવાનો ઈન્કાર કરે છે.

8અપરાધીનો માર્ગ વાંકાચૂકો છે પરંતુ પવિત્રના કાર્યો ન્યાયી હોય છે.

9કજિયાખોર સ્ત્રીની સાથે ઘરમાં રહેવા કરતાં ધાબાના ખુણામાં રહેવું વધારે સારું છે.

10દુષ્ટ વ્યક્તિ અનિષ્ટ વસ્તુઓ ઈરછે છે. તે પોતાના પાડોશીઓ સાથે દયાળુતાથી વર્તતો નથી.

11જ્યારે ધમંડી વ્યક્તિને શિક્ષા થાય છે ત્યારે જ સરળ વ્યક્તિ શાણો બને છે ઉપદેશ મળતા શાણી વ્યક્તિના જ્ઞાનમાં વૃદ્ધિ થાય છે.

12ન્યાયી લોકો દુષ્ટના ઘર ઉપર નજર રાખે છે અને તેમના દુષ્ટમાર્ગોના પરિણામો પાસે તેમને મોકલી આપે છે.

13જે ગરીબની બૂમ સાંભળીને પોતાના કાન બંધ કરે છે તેનો પોકાર પણ કોઈ સાંભળશે નહીં.

14દુષ્ટી રીતે આપેલ ઈનામથી ક્રોધ શમી જાય છે, દુષ્ટાવેલ લાંચથી ભારે રોષ શમી જાય છે.

15ભલી વ્યક્તિ ન્યાય થતો જોઈને પ્રસન્ન થાય છે, પણ દુર્જન ડરી જાય છે,

16સમજણનો માર્ગ છોડીને ચાલનાર મૃતકોના સંગાથે રહી જાય છે.

17જે મોજશોખનો આશક છે તે તેની જરૂરિયાતની વસ્તુઓથી વંચિત રહે છે. અને દ્રાક્ષારસ અને તેલનો આશક ક્યારે પણ ધનવાન નહીં બને.

18દુષ્ટ લોકો નીતિમાન લોકોની વસૂલી છે અને ધોખાબાજ લોકો પ્રમાણિક માણસો માટેનો મુક્તિદંડ છે.

19કજિયાખોર અને ગુસ્સાવાળી પત્ની સાથે રહેવા કરતાં ઉજજડ પ્રદેશમાં જઈ રહેવું સારું.

20જ્ઞાની વ્યક્તિના મકાનમાં મૂલ્યવાન ભંડાર તથા તેલ છે; પણ મૂર્ખ તેને સ્વાહા કરી જાય છે.

21નીતિમત્તા અને વફાદારીના માર્ગે ચાલનારને જીવન, નીતિમત્તા અને સન્માન મળે છે.

22જ્ઞાની વ્યક્તિ લડવૈયાથી ભરેલા નગર પર હુમલો કરીને જે કિલ્લાનો તેમને આધાર છે તેની ઉપર આક્રમણ કરી શકે છે.

23જે કોઈ મોં અને જીભ ઉપર કાબૂ રાખે છે તે પોતાની જાતને આફતથી દૂર રાખે છે.

24અભિમાની અને ધમંડી વ્યક્તિ હાંસીપાત્ર છે; તેનાં પ્રત્યેક કાર્યમાં અહંકાર દેખાય છે.

25આગસુ વ્યક્તિની ઈચ્છાઓ જ તેને મારી નાખે છે. કારણ, તેના હાથ કામ કરવાની ના પાડે છે.

26દુર્જન આખો દિવસ લોભ જ કર્યા કરે છે. પરંતુ ધર્મી છૂટે હાથે આપે છે.

27દુર્જને ચડાવેલો ભોગ યહોવા ધિક્કારે છે, પછી જો ખોટા વિચારોથી ચડાવ્યો હોય તો પૂછવું જ શું?

28જૂઠી સાક્ષી પૂરનારનું નખ્ખોદ જશે, પરંતુ જે વ્યક્તિ ધ્યાનથી સાંભળે છે તેની જીત થશે.

29દુર્જન અનિષ્ટ કરવા માટે કૃત્તનિશ્ચયી હોય છે; પણ સજ્જન વ્યક્તિ તો પોતાનો માર્ગ સત્ય છે તે જાણે છે.

30કોઈ જ્ઞાન, કે કોઈ યુક્તિનું યહોવા આગળ કશું જ ચાલતું નથી.

31યુદ્ધના દિવસ માટે ઘોડો તૈયાર કરવામાં આવે છે પરંતુ વિજય તો યહોવાના હાથમાં હોય છે.

22 વિપુલ સંપત્તિ કરતાં સારી પ્રતિષ્ઠા અને સોનારૂપાં કરતાં ય ઉચ્ચ આદર વધારે ઈચ્છવાજોગ છે.

2દરિદ્રી અને દ્રવ્યવાન એક બાબતમાં સરખા છે કારણકે યહોવાએ બંનેને સર્જ્યા છે.

3ડાંધો વ્યક્તિ આફતને આવતી જોઈને સંતાઈ જાય છે. મૂર્ખ વ્યક્તિ આગળ વધતી રહે છે અને દંડાય છે.

4નમ્રતા અને યહોવા માટેનો આદર રાખવાથી સંપત્તિ, સન્માન અને જીવન મળે છે.

5વક્ર વ્યક્તિના માર્ગમાં કાંટા અને છટકા હોય છે; પણ જે વ્યક્તિને જીવન વહાલું છે તે તેનાથી દૂર રહે છે.

6બાળકને યથાર્થ માર્ગ વિષે શિક્ષણ આપો તો એ જ્યારે વૃદ્ધ થશે ત્યારે પણ તે માર્ગે તે છોડશે નહીં.

7ધનવાન ગરીબ ઉપર દોર ચલાવે છે અને દેણદાર લેણદારનો ગુલામ છે.

8જે અન્યાયના બી વાવશે તે વિપત્તિ લણશે અને તેમાં ક્રોધની સોટી તેનો અંત લાવશે.

9દાનેશ્વરી વ્યક્તિ પર આશીર્વાદ ઊતરશે; કારણકે તે પોતાના અન્નમાંથી દરિદ્રીને આપે છે.

10ધમંડી વ્યક્તિને હાંકી કાઢો એટલે ઝઘડો પણ જશે. તકરાર અને ગાળાગાળીનો અંત આવશે.

11જે વ્યક્તિનું હૃદય નિર્મળ છે અને જે મીઠી વાણી બોલે છે, રાજા તેનો મિત્ર થશે.

12યહોવાની દ્રષ્ટિ જ્ઞાનની રક્ષા કરે છે ને ધોખાબાજ માણસોની વાણીને ઊઘી પાડે છે.

13આગસુ માણસ બહાનુ કાઢે છે-રસ્તામાં તો સિંહ બેઠો છે, બહાર નીકળું તો ફાડી જ પાય.

14પરસ્ત્રીનું મુખ ઊડી ખાઈ જેવું છે, જે તેમાં પડે છે તેના ઉપર યહોવાનો ક્રોધ ઉતરે છે.

15 એક યુવાન વ્યક્તિના હૃદયમાં મૂર્ખાઈ વસે છે પરંતુ શિસ્તનો દંડો તેને તેનામાંથી દૂર હાંકી કાઢશે.

16જે ધનવાન થવા માટે ગરીબને ત્રાસ આપે છે અથવા ધનવાનને ઈનામ આપે છે તે પોતે તો ગરીબ જ રહે છે.

ત્રીસ બોધવચનો

17જ્ઞાની માણસોના શબ્દો ધ્યાનથી સાંભળ, અને હું તને જે સલાહ આપું છું તેમાં તારું ચિત્ત લગાડ. 18જો તું તેને ખુશ ગણતો હોય અને તું તેને તારા હૃદયમાં સંઘરી રાખીશ તો તેઓ સદા તારા હોઠ પર રહેશે. 19હું તને આજે આ બધું એટલા માટે કહું છું કે યહોવા ઉપર તારો વિશ્વાસ બેસે. 20મેં તારા માટે શિખામણ અને જ્ઞાનની ત્રીસ કહેવતો લખી રાખી છે, 21આના દ્વારા તું સત્ય જ્ઞાન પામીશ અને તેથી તું ભરોસા પાત્ર અહેવાલ લઈને તને જેણે મોકલ્યો છે તેની પાસે જઈ શકે.

– 1 –

22ગરીબને લૂંટીશ નહીં, કારણકે તે ગરીબ છે, તેમજ ગરીબને ન્યાયાલયમાં હેરાન કરીશ નહીં. 23કારણકે યહોવા તેમનો પક્ષ લેશે અને તેમનું હરી લેનારના પ્રાણ હરી લેશે.

– 2 –

24ક્રોધી માણસ સાથે મિત્રતા ન કર; અને ગુસ્સો કરનારનો સંગ ન કર. 25રખેને તું તેના જેવું વર્તન કરતાં શીખે અને જીવને જોખમમાં નાખે.

– 3 –

26ક્રોધનો જામીન થતો નહીં કે ક્રોધના દેવાની જવાબદારી લઈશ નહીં. 27જો તારી પાસે દેવું ચૂકવવા માટે કઈ પણ નહીં હોય તો તારી તળેથી તે તારી પથારી લઈ જશે.

– 4 –

28તારા પિતૃઓએ તોડેલા જૂના સીમાના પથ્થર હઠાવીશ નહીં.

– 5 –

29પોતાના કામમાં કુશળ માણસને તું જુએ તો જાણજે કે, તે તો રાજાઓની હાજરીમાં રહેશે, રંજીપંજી માણસની હાજરીમાં નહીં રહે.

– 6 –

23 જ્યારે તું કોઈ શાશક સાથે ખાવા બેસે ત્યારે તું કોની સાથે બેઠો છે તે ધ્યાનમાં રાખજે. 2અને જો તારી ભૂખ પ્રબળ હોય તો તારે ગળે છરી મૂક. 3સ્વાદિષ્ટ વાનગીઓમાટે ઝૂરીશ નહીં, કારણકે તે ખોરાક છેતરામણો હોય છે.

– 7 –

4ધનવાન થવા માટે તન તોડીને વૈતરું ના કરીશ, હોશિયાર થઈને પડતું મૂકજે. 5તે (ધન) આંખના પલકારામાં ઊડીજશે. પૈસો પોતાના માટે પાંખો ઉગાડશે. આકાશમાં ઊડતાં ગરૂડની જેમ તે ઊડી જાય છે.

– 8 –

6કજૂસને ત્યાં ભાણું ખાઈશ નહીં, કે તેની સ્વાદિષ્ટ વાનગીની તું ઈચ્છા રાખતો નહીં. 7કારણકે, એ તારા ગળામાં વાળની જેમ ચોંટી જશે. તેં તને”ખાઓ, પીઓ” કહેશે તો ખરો, પણ મનથી નહિં કહે. 8તેં ખાધેલો કોળીયો પણ તારે ઓકી કાઢવો પડશે, અને તેં કરેલાં વખાણ નકામાં જશે.

– 9 –

9મૂર્ખને શિખામણ આપીશ નહીં, તારી સમજ સલાહનો પણ તે તિરસ્કાર કરશે.

– 10 –

10અસલની હદના પથ્થરો ખસેડીશ નહિં, અને અનાથના ખેતરોમાં પ્રવેશ કરીશ નહીં. 11કારણ, તેમનું રક્ષણ કરનાર બળવાન છે; તે તારા વિરુદ્ધ તેમનો પક્ષ લેશે.

– 11 –

12શિસ્તમાં ચિત્ત પરોવ અને જ્ઞાનને તારા કાને ધર.

– 12 –

13બાળકને ઠપકો આપતાં વિચલીત થઈશ નહીં. જો તું તેને ફટકારીશ તો તે કંઈ મરી જશે નહીં. 14તારે તેને ફટકારવું, અને તેને મૃત્યુથી ઉગારવો.

– 13 –

15બેટા, જો તું ડાઘો થઈશ તો મારું હૃદય હરખાશે. 16તારા મોઢે જ્ઞાનના સારા શબ્દો સાંભળીને હું રાજી થઈશ.

– 14 –

17તારા મનમાંય પાપીની ઈર્ષ્યા ન કરીશ, પણ હંમેશા યહોવાથી ડરીને ચાલજે. 18તો તારું ભવિષ્ય ઉજ્જવળ છે અને તારી આશા વ્યર્થ નહીં જાય.

– 15 –

19મારા દીકરા, મારી વાત સાંભળ અને ડાઘો થા, અને તારા ચિત્તને સાચા માર્ગે દોરજે. 20દ્રાક્ષારસ પીનારાઓનો અથવા તો જેઓ છૂટથી માંસ ખાય છે તેનો સંગ કરીશ નહીં. 21કારણકે, દ્રાક્ષારસ પીનારાઓ અને ખાઉધરાઓ કંગાળ દશાને પામે છે. અને ઊંધ તેમને ચીથરાથી ઢાંકી દેશે.

– 16 –

22તારા પોતાના પિતાનું કહ્યું સાંભળ, એ તારા જન્મદાતા છે; અને તારી જનેતાનો વૃદ્ધાવસ્થામાં ધિક્કારીશ નહીં. 23સત્યને ખરીદજે પણ વેચીશ નહીં; હા, જ્ઞાન, સુધારણા અને સમજણ ખરીદજે પણ તેને વેચીશ નહીં. 24નીતિમાન પુત્રના પિતા આનંદથી હરખાય છે, અને જે પુત્ર શાણો છે તે તેના જન્મદાતાને આનંદ આપશે. 25તારા માતાપિતા પ્રસન્ન થાય એવું કર. અને તારી જનેતાનું હૈયું હરખાય એવું કર.

– 17 –

26મારા દીકરા, મને તારું હૃદય આપ અને ભલે તારી આંખો મારા માર્ગોને લક્ષમાં રાખ. 27વારાંગના એ ઊંડી ખાઈ છે અને પરસ્ત્રી એ આફતોથી ભરેલો ફૂવો છે. 28તે લૂંટારાની જેમ સંતાઈને તાકી રહે છે. અને ઘણા પુરુષોને અવિશ્વાસુ બનાવે છે.

– 18 –

29કોને મુશ્કેલી છે? કોણ ગમગીન છે? કોણ ઝઘડે છે? કોણ ફરિયાદ કરે છે? કોણ વગર કારણે ઘવાય છે? કોની આંખો લાલ છે? 30જેઓ દ્રાક્ષારસ જ પીધા કરે છે અને જેઓ દ્રાક્ષારસના નવાં નવાં મિશ્રણોની શોધમાં હોય છે. 31પ્યાલામાં ચળકતા દ્રાક્ષારસ સામે જોઈશ નહીં, કારણકે, એ સહેલાઈથી ગળે ઊતરી જાય છે. 32મને આખરે તે સર્પની જેમ કરડે છે, અને નાગની જેમ ડસે છે.

33તારી આંખો ચિત્રવિચિત્ર વસ્તુઓ જોશે અને તારે મોઢેથી ઉલટસૂલટ વાણી નીકળશે. 34તને એવું થશે કે, હું સમુદ્રમાં હાલકડોલક થતાં વહાણમાં સૂતો છું. 35તું કહેશે કે, “કોઈએ મને માર્યું પણ મને વાગ્યું નહીં, કોઈએ મને ઝૂંઝો પણ મને ખબર પડી નહીં, હું ક્યારે જાગીશ? ચાલો ફરી એકવાર પી નાખીએ.”

– 19 –

24 દુર્જનોની ઈર્ષ્યા કરીશ નહીં કે તેમની સાથે રહેવાની ઈચ્છા સેવીશ નહીં. 2કારણ, તેમનાં મન હિંસાના વિચારો કરે છે અને તેમના મોઢેથી ઉપદ્રવની વાણી નીકળે છે.

– 20 –

3જ્ઞાન વડે ઘર બંધાય છે; સમજદારીથી તે સ્થિર થાય છે. 4અને શાણપણથી તેના ઓરડા બધીજ જાતની મૂલ્યવાન અને સુખદાયક વસ્તુઓથી ભરાય છે.

– 21 –

5શરીરબળ કરતાં બુદ્ધિબળ સારું, જ્ઞાની વ્યક્તિ શક્તિશાળી વ્યક્તિ કરતાં વધારે મહાન છે. 6કુશળ યોજનાથી યુદ્ધ જીતાય છે, અને અનેક સલાહકારોથી વિજય નિશ્ચિત બને છે.

– 22 –

7હાપણ મૂરખના ગજા બહારની વસ્તુ છે, તેથી તે જાહેર સભામાંપોતાનું મોંખોલી શકતો નથી.

– 23 –

8જે ભૂંડુ કરવા માટે યુક્તિઓ રચે છે, તેને લોકોમાં ઉપદ્રવી માણસ તરીકે ઓળખાય છે. 9મૂર્ખ પાપ ભરેલી યોજનાઓ ઘડ્યા કરે છે, લોકો જે વ્યક્તિ બડાઈ હાંકે છે તેને ધિક્કારે છે.

– 24 –

10સંકટ આવતાં જો તમે તમારી હિંમત હારી બેસશો તો તમે નબળા છો.

– 25 –

11જેઓને મોત માટે ઘસડી જવામાં આવતા હોય તેમને છોડાવ, જેઓ લથડતે પગે હત્યા માટે જઈ રહ્યા હોય તેમને ઉગારી લે. 12જો તું કહે કે, “અમે તો એ જાણતા નહોતા,” તો જે અંતઃકરણોની ચકાસણી કરે છે તે શું જાણતો નહોત? અને જે તારા જીવનનો રક્ષક છે તે શું જાણતો નહોત? અને તે પ્રત્યેક વ્યક્તિને તેમનાં કર્મ પ્રમાણે પાછું આપશે?

– 26 –

13બેટા, મધ ખા; તે ગુણકારી છે, એનો સ્વાદ મીઠો છે. 14જાણો કે જ્ઞાન તમારા જીવનમાટે સારું છે; જો તું તેને પ્રાપ્ત કરે તો તારું ભાવિ ઉજ્જવળ છે, તારી આશા વ્યર્થ નહીં જાય.

– 27 –

15હે દુષ્ટ માણસ, સજ્જનનાં ઘર આગળ લાગ જોઈ બેસી રહીશ નહીં, તેના ઘર પર આક્રમણ કરીશ નહીં. 16કારણકે, સજ્જન સાત વાર પડશે તોયે પાછો ઊભો થશે, પણ દુર્જન વિપિત્તિ આવતાં ભાંગી પડે છે, પાયમાલ થઈ જાય છે.

– 28 –

17દુશ્મનની પડતી જોઈને હરખાઈશ નહીં, અને તે ગબડે ત્યારે રાજી ન થઈશ; 18નહીં તો યહોવા એ જોશે અને નારાજ થશે, અને તેના ઉપરથી પોતાનો રોષ પાછો ખેંચી લેશે.

– 29 –

19જેઓ દુષ્ટકર્મો કરે છે તેની ઉપર ગુસ્સે થતો નહીં કે દુર્જનની ઈર્ષ્યા કરતો નહીં. 20કારણકે, દુર્જનને કોઈ ભાવિ નથી, તેનો દીવો હોલવાઈ જશે,

– 30 –

21બેટા, યહોવાથી અને રાજાથી ડરીને ચાલજે, બળવાખોરો સાથે કશો સંબંધ રાખીશ નહીં; 22કારણ, તેમના તરફથી

અચાનક આફત આવી પડે છે, અને કોને ખબર છે કે બંને કેવી પાયમાલી મોકલશે?

અસંખ્ય બોધ વચનો

23આ જ્ઞાનીઓના શબ્દો છે, ન્યાયમાં પક્ષપાત બતાવવો તે યોગ્ય નથી. 24ગુનેગારને નિર્દોષ ઠરાવનારને બધા લોકો શાપ દેશે, પ્રજાઓ તેને ઠપકો આપશે. 25પણ જેઓ દોષીને ઠપકો આપશે તેમનું ભલું થશે. તેમના પર આશીર્વાદ ઊતરશે.

26સાચો જવાબ મૈત્રીભર્યા યુબન જેવો છે.

27તાડું બહારનું કામકર, જમીન ખેડ, અને તાડું ઘર બાંધ.

28કારણવગર તારા પાડોશી વિરૂદ્ધ સાક્ષી પૂરીશ નહીં, તારે મોઢે તેની વિરૂદ્ધ ખોટું બોલીશ નહીં.

29એવું ના કહીશ કે, "એણે મારી સાથે વર્તાવ રાખ્યો છે તેવો જ હું એની સાથે રાખીશ, એણે જે કર્યું છે તેને હું પાછું વાળી દઈશ.

30હું આગસુ વ્યક્તિના ખેતર માંથી જઈને તથા મૂઢ માણસની દ્રાક્ષાવાડી પાસેથી પસાર થતો હતો. 31ત્યારે મેં જોયું તો બધે જાંખરા ઊગી નીકળ્યાં હતાં. જમીન કાંટાથી છવાઈ ગઈ હતી. અને પથ્થરની વાડ તૂટી પડી હતી. 32એ જોઈને મેં વિચાર કર્યો, એ ઉપરથી હું શીખ્યો કે, 33થોડું ઊંધો, થોડું ઘોરો, હાથ જોડીને થોડો આરામ કરો. 34એમ કરવાથી દરિદ્રતા લૂંટારાની જેમ તથા હથિયારધારી યોદ્ધા ની જેમ જરૂરિયાતો આવી પહોંચશે.

સુલેમાનના નીતિવચનો ગુચ્છ બીજો

25 આ પણ સુલેમાનનાં નીતિવચનો છે. જે યહૂદિયાના રાજા હિઝ્કિયાના માણસોએ ઉતારી લીધાં હતાં

2કોઈ બાબત ગુપ્ત રહે તેમાં દેવનો મહિમા છે, કાંઈ બાબત શોધી કાઢવી એમાં રાજાનો મહિમા છે.

3આકાશની ઊંચાઈને પૃથ્વીની ઊંડાઈની જેમ રાજાનું મન પણ અગાધ છે.

4ચાંદીમાંથી નકામો ભાગકાઠી નાખો એટલે રૂપાનો કારીગર તેમાંથી વાસણ બનાવી શકશે. 5રાજા પાસેથી દુષ્ટોને દૂર કરો એટલે તેનું સિંહાસન ન્યાયવડે સ્થિર થશે.

6રાજાની હાજરીમાં પોતાની બડાઈ ન કરવી. મહત્વના માણસોની જગ્યાએ ઊભા ન રહેવું. 7ઉમરાવ ના દેખતાં તને નીચે ઉતારવામાં આવે તેના કરતાં "આમ આવો" કરીને ઉપર બેસાડે એ વધું સારું છે.

8તેં જે જોયું હોય તેને વિશે ન્યાયાલયે દોડી જવામાં ઉતાવળ ન કરીશ, કારણ, જ્યારે તને તારો પાડોશી, ખોટો સાબિત કરશે તો તું શું કરીશ?

9તારા પાડોશી સાથેના વિવાદ નું જરૂર તું નિરાકરણ કર, પણ બીજા કોઈની ગુપ્ત વાત ખુલ્લી ન કરતો. 10રખેને એ સાંભળી જનાર તારી નિંદા કરે અને તારી કાયમની બદનામી થાય.

11ઔચિત્યપૂર્વક બોલેલો શબ્દ રૂપાની ટોપલીમાંનાં સોનાનાં ફળ જેવો છે.

12જ્ઞાની વ્યક્તિનો ઠપકો કાને ધરનારને માટે સોનાની કડી અને સોનાના ઘરેણાં જેવા છે.

13વફાદાર સંદેશાવાહક તેના મોકલનાર માટે ઉનાળામાં બરફ જેવો શીતલ હોય છે, તે પોતાના ઘણીના આત્માને ફરીથી તાજો કરે છે.

14જેએમ કહે છે કે તે ભેટ આપશે, પણ કોડીય આપતો નથી, તે વરસાદ વગરના વાદળ અને વાયુ જેવો છે.

15ધીરજ થી અધિકારીને પણ કદાચ મનાવી શકાય, અને ક્રોમળ જીભ હાંડકાને ભાગે છે.

16જો તને મધ મળ્યું હોય, તો જોઈએ તેટલું જ ખા; કારણકે જો તું વધારે પડતું ખાઈશ તો તું વમન કરીશ. 17તું તારા પાડોશીના ઘરમાં ક્વચિત જ જા; નહીં તો તે તારાથી કંટાળીને તારો ધિક્કાર કરશે.

18પોતાના પાડોશી વિરૂદ્ધ જૂઠી સાક્ષી પૂરનાર માણસ હથોડી, તલવાર તથા તીક્ષ્ણ તીર જેવો છે. 19સંકટ સમયે ધોખાબાજ માણસ પર મૂકેલો વિશ્વાસ સડેલા દાંત અને ઊતરી ગયેલા પગ જેવો છે.

20ઉદાસ વ્યક્તિની આગળ ગીતો ગાવાં તે ઠંડીમાં બંડી કાઢી લેવા જેવું છે, અથવા ઘા ઉપર સરકો રેડવા જેવું છે.

21જો તારો શત્રુ ભૂખ્યો હોય તો તેને ખાવા માટે રોટલો આપ. અને તરસ્યા હોય તો પીવા માટે પાણી આપ. 22એમ કરવાથી તું તેના માથા ઉપર સળગતો કોલસો મૂકતો હોઈશ. અને યહોવા તને તેનો બદલો આપશે.

23ઉત્તરનો પવન વરસાદ લાવે છે; કુથલી ક્રોધિત દેખાવ લાવે છે.

24કજીયાખોર સ્ત્રીની સાથે ઘરમાં અંદર રહેવાં કરતાં ધાબાના ખૂણામાં વાસ કરવો સારો.

25દૂર દેશથી આવતા શુભ સમાચાર તરસ્યા ગળા માટે શીતલ પાણી જેવા લાગે છે.

26જે સજ્જન માણસ દુષ્ટ માણસની સામે પડે છે તે ડહોળાયેલા ઝરણા કે ઝેર ભરેલા કૂવા જેવો છે.

27વધુ પડતું મધ ખાવું સારું નહીં, પોતાની મોટાઈ પોતે ગાવામાં મોટાઈ નથી.

28જે વ્યક્તિ પોતાની જાત પર કાબૂ ધરાવતો નથી તે માણસ કોટ વગરનાં નગર જેવો છે.

મૂર્ખ વિષે બોધ વચન

26 ઉનાળામાં હિમ અને કાપણી કરતી વખતે વરસાદ કમોસમનો ગણાય તેમ મૂર્ખને સન્માન શોભતું નથી.

2જેમ ભટકતી ચકલી, અને જેમ ઉડતું આબાબીલ પક્ષી છે. તેમ વિનાકરણે આપેલો શાપ અદ્ધર જ રહેશે.

3ઘોડાને માટે ચાબૂક, અને ગધેડાને માટે લગામ હોય છે, તેમ મૂર્ખોની પીઠને માટે દંડો છે.

4મૂર્ખને તેની મૂર્ખાઈ પ્રમાણે જવાબ ન આપવો, રખેને તું પણ તેના જેવો થઈ જાય. 5મૂર્ખને તેની મૂર્ખતા પ્રમાણે જ ઉત્તર આપ. જેથી તે જાણી શકે કે તે પોતાને માને છે તેટલો બુદ્ધિશાળી નથી.

6જે વ્યક્તિ પોતાનો પગ કાપી નાખે છે તે પોતાની જાત સાથે હિંસા કરે છે. તેવીજ રીતે જે કોઈ મૂર્ખ મારફત સંદેશો મોકલાવે છે.

7મુશ્કેલીઓ માગવા બરાબર છે. મૂર્ખના મોઢામાં શાણી વાત એ લંગડાના પગ જેવું નકામું છે.

8જે વ્યક્તિ મૂર્ખને માન આપે છે, તે વ્યક્તિ ગોફણનો પથ્થર બાંધે.*

9જેમ પીધેલાના હાથમાં કાંટાની ડાળી હોય છે તેવીજ રીતે મૂર્ખના મોઢામાં સારી વાત.

10મૂર્ખને કે એક દારૂડિયા ને કામે રાખનાર કોઈને પણ વીંધનાર બાણવાળીની જેમ સૌને નુકસાન કરે છે.

11જેમ કૂતરો ઉલટી કરેલું ફરી ખાય છે તેમ મૂર્ખ કરેલી ભૂલ ફરી ફરીને કરે છે.

12પોતાને જ્ઞાની સમજનાર માણસ કરતાં મૂર્ખ સારો, એને સુધરવાની આશા છે.

આળસુ વ્યક્તિના બોધ વચન

13આળસુ બહાના કાઢે છે, "રસ્તામાં સિંહ છે, ગલીઓમાં સિંહ છે."

14જેમ બારણું તેના મિજગરા પર ફરે છે, તેમ આળસુ પથારી માં ફર્યા કરે છે.

15આળસુ પોતાનો હાથ થાળીમાં નાખે છે ખરો; પણ તેને પાછો પોતાના મોં સુધી લાવતાં થાક લાગે છે.

16હોંશિયારીથી ઉત્તર આપી શકે તેવા સાત માણસો કરતાં આળસુ પોતાની નજરે પોતાને વધારે ડાહ્યો ગણે છે.

17વ્યક્તિ, જે તેનો પોતાનો ન હોય તેવા કંજિયામાં દખલ કરે છે, તે કૂતરાના કાન પકડનારના જેવો છે.

18જેઓ ખોયણાં, તીર તથા પ્રાણઘાતક વસ્તુઓ ફેંકે છે તે ઘેલો માણસ છે. 19તેવી જ વ્યક્તિ પોતાના પાડોશીને છેતરીને, 'એ તો હું મશ્કરી કરતો હતો.' એમ કહેનાર છે.

20બળતણ ન હોવાથી અગ્નિ હોલવાઈ જાય છે; અને કુથલી ખોર ન હોય ત્યાં કંજિયા સમી જાય છે.

21જેમ અંગારા કોલસાને, અને અગ્નિ લાકડાને સળગાવે છે; તેમ કંકાસ ખોર માણસ કંજિયા સળગાવે છે.

22નિંદા કરનાર વ્યક્તિના શબ્દો સ્વાદિષ્ટ કોળિયા જેવા લાગે છે; તે શરીરના અંતરતમ ભાગમા ઊતરી જાય છે.

23કુટિલ હૃદય અને મીઠી વાણી એ અશુદ્ધ ચાંદીનો ઢોળ ચઢાવેલાં માટીના વાસણ જેવો છે. 24ધિક્કારવા લાયક માણસ મનમાં દગો રાખે છે. પણ પોતાની વાણીથી તેને છુપાવે છે.

25જ્યારે તે મીઠી મીઠી વાતો કરે ત્યારે વિશ્વાસ ન કરવો,

કારણ, તેના હૃદયમાં ઘણી દુષ્ટ યોજનાઓ છે. 26વ્યક્તિ દંભથી તિરસ્કારને છુપાવે છે, પણ તેની દુષ્ટતા જાહેર સભાસામે ઉઘાડી પડી જશે.

27જે ખાડો ખોદે તે પડે, ને જો કોઈ વ્યક્તિ પથ્થર ગબડાવે તો તે પથ્થર ગબડીને તેના પર જ પાછો આવીને પડે.

28જૂઠી જીભે પોતે જેઓને ઘાયલ કર્યા છે, તેમનો તે દ્રષ કરે છે; અને ખુશામત કરનાર વ્યક્તિને લોકો નકારે છે.

27 આવતી કાલની બડાશ મારીશ નહીં, કારણ, આવતીકાલે શું થઈ જાય તે તું જાણતો નથી.

2તારાં વખાણ બીજાને કરવા દે, તારે મોઢે ન કર; પારકો ભલે કરે, તું ન કર.

3પથ્થર વજનદાર હોય છે, અને રેતી ભારે હોય છે; પરંતુ મૂર્ખની ઉશ્કેરણી બંને કરતા ભારે હોય છે.

4રોષ ભયંકર હોય છે અને ક્રોધ કપરો હોય છે, પણ ઈર્ષ્યા આગળ ક્રોધ ટકી શકે?

5છુપાવેલા પ્રેમ કરતાં ઉઘાડો ઠપકો સારો છે.

6મિત્રના ઘા પ્રમાણિક હોય છે, દુશ્મનનાં યુંબન શંકાશીલ હોય છે.

7ઘરાયેલાને મધ પણ કડવું લાગે છે, જ્યારે ભૂખ્યાને કડવું પણ મીઠું લાગે છે.

8પોતાનું ઘર છોડીને ભટકતી વ્યક્તિ એટલે પોતાનો માળો છોડી દીધેલા પક્ષી જેવો છે.

9તેલ અને અત્તરથી મન પ્રસન્ન થાય છે, મિત્રની મીઠાશ વ્યક્તિની પોતાની સલાહ કરતાં વધારે સારી છે.

10તારા પોતાના મિત્રને તથા તારા પિતાના મિત્રને ન ત્યજીશ. વિપત્તિને સમયે તારા ભાઈને ઘેર ન જઈશ. દૂરના ભાઈ કરતાં નજીકનો પાડોશી સારો.

11બેટા, જ્ઞાની થા અને મારા હૃદયને આનંદથી ભરી દે, જેથી મને મહેણાં મારનારને હું જવાબ આપી શકું.

12ચતુર વ્યક્તિ આફતને આવતી જોઈને તેને ટાળે છે, અવિચારી માણસ આગળ વધતો રહે છે અને તેને લીધે સહન કરે છે.

13અજાણ્યાનો જામીન થનારનાં કપડાં લઈ લેવાં, અને જો તે દુરાચારી સ્ત્રીનો જામીન થાયતો તેને તાબામાં પકડી લેવો.

14જે કોઈ પરોઢિયે ઊઠીને પોતાના મિત્રને મોટે સાદે આશીર્વાદ દે છે, તે તેને શાપ સમાન લાગશે.

15ચોમાસામાં ચૂતું છાપરું ને કંજિયાળી સ્ત્રી બંને બરાબર.

16જે તેણીને રોકી શકે તે પવનને રોકી શકે, અને પોતાના જમણા હાથમાં લગાવેલા તેલની સુગંધ પણ પકડી શકે.

17લોહું લોઢાને તેજ બનાવે છે, તેમ એક મિત્ર બીજા મિત્રને તેજ બનાવે છે.

18જે અંજીરી સાચવે તે અંજીર ખાય, જે પોતાના ઘણીની કાળજી કરે છે તે માન પામે છે.

19જેમ માણસોનો ચહેરો પાણીમાં પ્રતિબિંબિત થાય છે, તેવીજ રીતે એક માણસનું હૃદય બીજા માણસના હૃદયમાં પ્રતિબિંબિત થાય છે.

ગોફણનો પથ્થર બાંધો એટલે કે પથ્થરને ફેંકાતો અટકાવવો. આવી ક્રિયાનો કોઈ અર્થ નથી.

20જેમ શેઓલ અને એબેદોન કદી તૃપ્ત થતાં નથી; તે જ રીતો માણસની આંખો કદી તૃપ્ત થતી નથી.

21રૂપું ગાળવા સારું કુલડી અને સોનાને માટે ભઠ્ઠી હોય છે તેમ વ્યક્તિની પરીક્ષા બીજા તેની પ્રશંસા કરે તેના પરથી થાય છે.

22ઘંટીમાં અનાજની જેમ દળાય તોયે મૂર્ખની મૂર્ખાઈ ન જાય.

23તારાં ઘેટાંબકરાંની પરિસ્થિતિથી બરાબર માહિતગાર રહે. તારા ઢોરઢાંખરની પૂરતી સંભાળ લે. 24કારણ ધન સદા ટકતું નથી ને રાજમુગટ કાયમ રહેતો નથી. 25સૂકું ઘાસ વઢાઈ જાય ત્યાં નવું ઘાસ ફૂટે છે, પર્વત પરની વનસ્પતિઓ ભેગી કરી લેવામાં આવે છે. 26ઘેટાં તને વસ્ત્રો આપે છે, અને બકરાં તારાં ખેતરનું મૂલ્ય છે; 27વળી બકરીનું દૂધ તને, તારા કુટુંબને અને તારી દાસીઓના ગુજરાન માટે ચાલશે.

28 કોઈ પાછળ ન પડ્યું હોય તોયે દુષ્ટ વ્યક્તિ ભાગે છે, પણ ભલી વ્યક્તિ તો સિંહની જેમ હિંમતવાન હોય છે. 29નાથી ભરેલા દેશમાં તેના રાજકર્તાઓ વારંવાર બદલાય છે. પણ સમજુ અને શાણ રાજકર્તા હેઠળ તે દીર્ઘકાળ પર્યંત સ્થિરતા અનુભવે છે.

3અસહાયને રંજાડતી ગરીબ વ્યક્તિ પાકનો તદ્દન નાશ કરનાર વરસાદની હેલી જેવો છે.

4જેઓ નિયમથી દૂર વળી જાય છે, તેઓ દુર્જનને વખાણે છે, પણ તે પાળનારા તેમનો વિરોધ કરે.

5દુષ્ટ માણસો ન્યાય સમજતાં નથી; પણ જેઓ યહોવાને શોધે છે તેઓ આ સઘળી બાબતો સમજે છે.

6અવળા માર્ગે ચાલનારા ધનવાન કરતાં પ્રમાણિકપણે ચાલનારો ગરીબ વધારે સારો.

7જે પુત્ર નિયમને અનુસરે છે તે ડાહ્યો છે. પરંતુ નકામા લોકોની સોબત રાખનાર પુત્ર પિતાના નામને બટ્ટો લગાડે છે.

8જે કોઈ વ્યાજખોરી અને, વધુ પડતી નફાખોરીથી સંપત્તિની વૃદ્ધિ કરે છે તે તે દરિદ્રી પર દયા રાખનારને માટે તેનો સંગ્રહ કરે છે.

9જે વ્યક્તિ નીતિનિયમ પાળતો નથી તેની પ્રાર્થના બેસ્વાદ હોય છે.

10જે કોઈ પ્રમાણિકને કુમાર્ગે ભટકાવી દે છે, તે તેના પોતાના જ ખાડામાં પડે છે, પણ નિર્દોષ માણસનું ભલું થાય છે.

11ધનવાન પોતાને ડાહ્યો માને છે પણ શાણો ગરીબ તેના દ્વારા સત્ય જાણે છે,

12જ્યારે ન્યાયી વિજયી થાય છે ત્યારે આનંદોત્સવ મચી જાય છે. પણ દુર્જનો સત્તા ઉપર આવે ત્યારે લોકો સંતાઈ જાય છે.

13જે પોતાના અપરાધોને ઢાંકે છે, તેની આબાદી થશે નહીં, પણ જે કોઈ તેને કબૂલ કરીને તેનો ત્યાગ કરે છે, તેઓ પર દયા કરવામાં આવશે.

14જે હંમેશા સાવધ રહે છે તે સુખી છે, પણ જે નહોર બની જાય છે તે દુઃખી થશે.

15ગરીબો પર રાજ્ય કરતો દુષ્ટ રાજકર્તા ત્રાડ નાખતા સિંહ જેવો અને ઘસી આવતા રીંછ જેવો છે.

16સમજણ વગરનો શાસનકર્તા જુલમો વધારે છે, પણ લાંચનો જેને તિરસ્કાર છે તે લાંબો સમય રાજ્ય કરશે.

17ખૂન માટે દોષી વ્યક્તિ કબર તરફ આગળ વધશે, કોઈ તેને મદદ કરશે નહીં.

18જે પ્રમાણિકતાથી ચાલે છે તે સુરક્ષિત છે, જે પોતાના માર્ગથી ફટાય છે. તેની અચાનક પડતી થશે.

19ખેડ કરશે તે પેટ ભરીને જમશે, પરંતુ જેઓ નકામી વસ્તુઓની પાછળ દોડે છે તેઓ ખૂબ ગરીબ રહેશે.

20વિશ્વાસુ વ્યક્તિ આશીર્વાદથી ભરપૂર થશે. પરંતુ ઉતાવળે ધનવાન થવા જનારને સજા થયા વગર રહેશે નહીં.

21પક્ષપાત કરવો એ યોગ્ય નથી; છતાં માણસ રોટલાના ટૂકડા માટે ગુનો કરે છે.

22લોભી વ્યક્તિ પૈસાદાર થવા માટે દોડે છે, પણ તેને ખબર નથી કે પોતાના ઉપર દ્રવિદતા આવી પડશે.

23પ્રશંસા કરે છે તેના કરતાં જે વ્યક્તિ ઠપકો આપે છે તેને વધુ કૃપા મળશે.

24જે પોતાના માતાપિતાને લૂંટે અને કહે કે, એમાં પાપ નથી, તે નાશ કરનારનો સોબતી છે.

25જે વ્યક્તિ લોભી મનની હોય છે તે ઝઘડા જગાવે છે, પણ જે યહોવા ઉપર વિશ્વાસ રાખે છે તે સફળ થશે.

26જે માણસ પોતાની જાત ઉપર વિશ્વાસ રાખે છે તે મૂર્ખ છે; પણ જે કોઈ હડાપણથી વર્તે છે તેનો બચાવ થશે.

27ગરીબને આપનારને ત્યાં ખૂટવાનું નથી, પણ જે આંખમીંચામણાં કરશે તે ઘણા શાપ પામશે.

28દુર્જનો સત્તા પર આવે ત્યારે લોકો સંતાઈ જાય છે. જ્યારે તેઓની પડતી આવે છે ત્યારે સજ્જનોની વૃદ્ધિ થાય છે.

29 જે માણસ વારંવાર ઠપકો પામ્યા છતાં પોતાની ડોક અક્કડ રાખે છે, તે અક્સ્માત નાશ પામશે, તેનો કોઈ ઉપાય રહેશે નહીં.

2જ્યારે ન્યાયી લોકો સત્તા પર આવે છે ત્યારે લોકો આનંદોત્સવ કરે છે, પણ દુર્જનના હાથમાં સત્તા આવે છે ત્યારે તેઓ નિસાસા નાખે છે.

3જે કોઈ જ્ઞાનને પ્રેમ કરે તે પોતાના પિતાને આનંદ આપે છે; પણ જે વારાંગના સાથે સંબંધ રાખે છે તે પોતાની છે તે સંપત્તિ પણ ગુમાવે છે.

4નીતિમાન ન્યાયી રાજા દેશને સ્થિરતા અર્પે છે, પણ ભેટ મેળવવાનું ચાહે છે તે તેનો નાશ કરે છે.

5જે પાડોશીના ખોટા વખાણ કરે છે તે તેને ફસાવવા જાળ પાથરે છે.

6દુર્જન પોતાના પાપનાં ફાંદામાં ફસાય છે. સજ્જન આનંદકિલ્લોલ કરે છે.

7સજ્જન ગરીબોના હિતની ચિંતા રાખે છે. દુર્જનને તે સમજવાની પણ પડી નથી.

8જેઓ ઉદ્ધત છે તેઓ શહેર ઉશ્કેરે છે, પરંતુ હોશિયાર રોષને સમાવે છે.

9જો ડાહ્યો માણસ મૂર્ખ સાથે ન્યાયાલયમાં જાય તો તો મૂર્ખ ડાહી વ્યક્તિ પર ગુસ્સે થશે અને હસશે, અને ત્યાં કાંઈ સૂઝાવ નહીં હોય.

10લોહી તરસ્યા માણસો પ્રમાણિક માણસો ઉપર વેર રાખે છે, અને તેઓ ન્યાયી માણસોને મારી નાખવા માટે ઝૂરે છે.

11મૂર્ખ પોતનો ક્રોધ બહાર ઠાલવે છે, પણ ડાહી વ્યક્તિ પોતાની જાતને કાબૂમાં રાખે છે.

12કોઈ શાસનકર્તા જૂઠાણું કાને ધરે છે, તો તેના બધા અમલદારો દુષ્ટ થઈ જાય છે.

13ગરીબને જેઓ તેમને તફલીક આપે છે તેમનામાં એક સમાનતા છે. યહોવાએ તેમને જીવન આપ્યું છે.

14જે રાજા વિશ્વાસુપણાથી ગરીબોનો ન્યાય કરે છે, તેનો હોદ્દો સદાને માટે સ્થિર રહેશે.

15દંડો તથા ઠપકો જ્ઞાન આપે છે; પણ સ્વતંત્ર મૂકેલું બાળક પોતાની માને ફજેત કરે છે.

16દુર્જનો સત્તા ઉપર આવે છે ત્યારે પાપ વધે છે, પણ સજજનો તેમની પડતી થતી જોશે.

17તું તારા પુત્રને અનુશાસિત કરીશ તો તે તારા માટે આશીર્વાદ રૂપ હશે, તે તારા હૈયાને હરખાવશે.

18જ્યાં દૈવી સંદેશ નથી, ત્યાં લોકો સ્વેચ્છાચારી બની જાય છે, પણ જે દેવના કાનૂનને વળગી રહે છે તે સુખી છે.

19ગુલામોને એકલા શબ્દથી સુધારી ન શકાય, કારણ, તે સમજશે પણ ગણકારશે નહીં.

20તમે ઝડપથી બોલતા માણસને જુઓ છો? તેના કરતાં મૂર્ખ માટે વધારે આશા છે.

21નાનપણથી લાડમાં ઉછરેલો ગુલામ પછીથી કજીયાખોર થઈ જાય છે.

22ક્રોધી માણસ ઝઘડા જગાવે છે, અને ટૂંકા મિજાજની વ્યક્તિ ઘણા ગુના કરે છે.

23અભિમાન વ્યક્તિને અપમાનિત કરે છે, પણ નમ્રતાથી વ્યક્તિ સન્માન મેળવે છે.

24ચોરનો ભાગીદાર પોતાનો જ દુશ્મન છે; તેને જુબાની આપવા માટે બોલાવાય છે, પણ સાક્ષી નથી પૂરતો.

25વ્યક્તિનો ભય એ છટકું છે, પણ જે યહોવા પર વિશ્વાસ રાખે છે તે સુરક્ષિત છે.

26સૌ કોઈ શાશકની કૃપા શોધે છે, પણ ન્યાય તો યહોવા પાસેથી જ મળી શકે છે.

27પણ સજજનો દુર્જનોને તિરસ્કારે છે અને દુર્જનો સાચા માર્ગે ચાલનારને ધૂતકારે છે.

યાકેહના પુત્ર આગૂરના બોધ વચન

30 આ, માસાહના યાકેહના પુત્ર આગૂરના વચનો છે. માનવીનો બોધ: ઈથીએલ અને ઉક્કાલને.

2નિશ્ચિતરીતે હું માણસોની વચ્ચે મહામૂર્ખ છું. હું માનવ જેવો નથી. મારામાં માણસ જેવી બુદ્ધિ નથી.

3જ્ઞાન શીખ્યો નથી કે નથી મને પવિત્ર વસ્તુનું જ્ઞાન.

4આકાશમાં કોણ ચડ્યો છે ને પાછો નીચે ઊતર્યો છે? કોણે હવાને મૂઠીમાં બાંધી રાખી છે? કોણે પાણીને પોતાના ઝભ્ભા માં બાંધ્યું છે? પૃથ્વીની સીમાઓ બધી કોણે સ્થાપી છે? જો તું જાણતો હોય, તો તેનું નામ શું છે? અને તેના પુત્રનું નામ શું છે?

5દેવનું પ્રત્યેક વચન પારખેલું છે; જેઓ તેમનામાં આશ્રય શોધે છે તેમના માટે તે ઢાલ છે. બ્તેના વચનોમાં તું કશો ઉમેરો કરીશ નહીં, નહીં તો તે તને ઠપકો આપશે ને તું જૂઠા તરીકે પૂરવાર થઈશ."

7હે યહોવા, મેં તમારી પાસે બે વરદાન માંગ્યા છે; મારા મૃત્યુ પહેલાં મને તેની ના પાડીશ નહીં. 8અસત્ય અને વ્યર્થતાને મારાથી દૂર રાખજે, મને દરિદ્રતા કે દ્રવ્ય પણ ન આપ; મને જરૂર જેટલો રોટલો આપજે. 9નહીં તો કદાચ હું વધારે સંતુષ્ટ હોત અને તને નકારત અને કહેત કે, યહોવા કોણ છે? અથવા હું કદાચ ગરીબ હોત અને ચોરી કરત અને પછી મારા દેવના નામને ભ્રષ્ટ કર્યું હોત.

10નોકરની ખરાબ વાતો જે ખોટી છે તે તેના માલિક આગળ ન કર. રખેને તે તને શાપ દે, ને તેણે જે કર્યું હતું તેને માટે તું દોષપાત્ર ઠરે.

11એવી પણ એક પેઢી છે કે, જે પોતાના પિતાને શાપ આપે છે અને પોતાની માને આશીર્વાદ દેતી નથી.

12એવી પણ એક પેઢી છે, જે પોતાને પવિત્ર માને છે, પણ તે પોતાની મલિનતામાંથી સ્વચ્છ થતી નથી.

13એવી પણ એક પેઢી છે, જેમના ધમંડનો પાર નથી અને જેઓ સૌને તુચ્છકારની નજરે જુએ છે.

14એવી પણ એક પેઢી છે, જેમનાં દાંત તલવાર જેવા અને તેમના જડબા છરી જેવા હોય છે; તેઓ પૃથ્વી પરથી કંગાળોને અને લોકોમાંથી જરૂરિયાત મંદોને ભરખી જાય છે.

15જળો ને બે દીકરીઓ છે. તેઓ "આપો! આપો!" એમ ચીસો પાડે છે. જે ક્યારેય તૃપ્ત ન થાય, તેવી ત્રણ વસ્તુઓ છે. પરંતુ ચાર, એવા છે કે જે કદી 'બસ' કહેતા નથી: 16એટલે શેઓલ; વાંઝણીનું ઉદર, તરસી જમીન અને અગ્નિ, જે કદી 'બસ' કહેતા નથી.

17જે આંખ તેના પિતાની મશ્કરી કરે છે અને તેની માતાની આજ્ઞા માનવાની ના પાડે છે. તેની આંખને ફોડી નાંખો અને ગીઘડા ખાઈ જાઓ.

18ત્રણ વસ્તુઓ એવી છે, જેમારા માટે આશ્ચર્યજનક છે, પરંતુ ચાર, એવી છે જે મને સમજાતી નથી; 19આકાશમાં ઊડતા ગરૂડની ચાલ, ખડક ઉપર ચાલતા સાપની ચાલ, મધદરિયે તરતા વહાણની ચાલ, અને યુવાન સ્ત્રી સાથેના પુરુષના વ્યવહાર.

20વ્યભિચારી સ્ત્રીની રીત આવી હોય છે: તેણી ખાય છે અને મોં લૂછી નાખે છે અને કહે છે કે, "મેં કશું ખોટું કર્યું નથી."

21ત્રણ વસ્તુઓથી ધરતી ધૂજે છે, પરંતુ ચાર, જે એનાથી સહન થતી નથી; 22રાજગાદીએ બેઠેલો ગુલામ, અને

ખોરાકની વિપુલતા માણતો મૂરખ, 23પરણવા પામેલી પ્રેમથી વંચિત રહેલી સ્ત્રી, અને શેઠાણીની જગ્યાએ આવેલી ગુલામડી.

24પૃથ્વી પર ચાર વસ્તુ એવી છે, જે નાની છે, પણ અત્યંત હોશિયાર છે.

25કીડી કંઈ બળવાન પ્રજા નથી, પણ તેઓ ઉનાળામાં પોતાનો ખોરાક ભેગો કરે છે.

26ખડકમાં રહેતા સસલાં પણ નિર્બળ પ્રજા છે, તો પણ તેઓ સર્વ પોતાનાં રહેઠાણ ખડકોમાં બનાવે છે.

27તીડોનો કોઈ રાજા હોતો નથી. છતાં તેઓ બધાં ટોળાબંધ નીકળે છે.

28ગરોળીને તમે તમારાં હાથમાં પકડી શકો, છતાં તે રાજાઓના મહેલમાં પણ હોય છે.

29ત્રણ પ્રાણીઓના પગલાં દમાદાર હોય છે, હા, ચારની ચાલ દમાદાર હોય છે.

30એટલે સિંહ પશુઓમાં સૌથી બળવાન છે, અને કોઈને લીધે પીછે હઠ કરતો નથી.

31ઠસાથી ચાલતો કૂકરો તથા બકરો; તેમજ પોતાની પ્રજાને દોરતો રાજા જેની સામે થઈ શકાય નહીં.

32જો તે ગર્વ કરવાની બેવકૂફી કરી હોય અને કોઈ ભૂંડો વિચાર તે કર્યો હોય, તો માંડી વાળજે.

33કારણકે દૂધ વલોવ્યાથી દહીં નીકળે, અને નાક રગડવાથી લોહી નીકળે, તેમ કોધને છછેડવાથી ઝગડો ઊભો થાય છે.

રાજા લમૂએલના બોધ વચન

31 માસાએ પાસેથી રાજા લમૂએલના નીતિવચનો જે તેને તેની માતાએ શિખવાડ્યા હતાં.

2"ઓ મારા પુત્ર, ઓ મારા ગર્ભના દીકરા, હે મારી પ્રતિજ્ઞાઓના દીકરા, છે. 3તારી શક્તિ સ્ત્રીઓ ઉપર ન ખર્ચીશ, તેમ તારી સત્તા એ રાજાઓનો નાશ કરનારા ઉપર ન વાપરીશ. 4દ્રાક્ષારસ પીવો તે રાજાનું કામ નથી, ઓ લમૂએલ; દ્રાક્ષારસની પાછળ ઝૂરવું એ રાજકર્તાનું કામ નથી. 5કારણકે પીવાને લીધે તેઓ પોતાના નિયમો ભૂલી જાય છે અને ક્યડાયેલાઓને નિષ્પક્ષન્યાય આપી શકે નહીં. 6જેઓ મરવાની અણી પર હોય તેને દ્રાક્ષારસ, અને જેઓ દુભાયેલા હોય તેને દ્રાક્ષારસ આપવો. 7તેઓ દ્રાક્ષારસ પી શકશે અને પોતાની ગરીબી ભૂલી જશે અને પોતાનાં દુઃખોને સંભારશે નહીં. 8જે પોતામાટે બોલી શકતો નથી તેને માટે તું બોલ અને તું નિરાધારોના હકનો પક્ષ કર. 9અને તેનો સાચો ન્યાય કર, દીનદુઃખીઓના અને જરૂરતમંદનાં હક્કનું રક્ષણ કર.

પરિપૂર્ણ પત્ની

10* સમર્થ પત્ની કોને મળે? હીરામાણેક કરતાં પણ એનું મૂલ વધારે છે.

11તેનો પતિ તેના ઉપર પૂરો વિશ્વાસ રાખે છે, અને તેને સંપતિની કોઈ ખોટ નથી.

12તે જીવનભર પોતાના પતિનું ભલું જ કરે છે, કદી ખોટું કરતી નથી.

13તે ઊન અને શણ ભેગું કરે છે અને તેને ખંતથી પોતાના હાથે કાંતવામાં આનંદ માણે છે.

14તે વેપારીના વહાણ જેવી છે, તે દૂરથી અન્ન લઈ આવે છે.

15ધરનાં સર્વને માટે નાસ્તો તૈયાર કરવા તે પરોઢ થતાં પહેલાં ઊઠી જાય છે, અને તેની દાસીઓ માટે દિવસભરના કામનું આયોજન કરે છે.

16તે બહાર જાય છે, ખેતર તપાસે છે અને ખરીદે છે. પોતાના નફામાંથી તે પોતાના હાથો વડે તે દ્રાક્ષની વાડી કરે છે.

17તે ખડતલ અને ભારે ઉદ્યમી છે. તે કમર કસીને બાંય ચડાવીને કામ કરે છે.

18તે પોતાના વેપારના નફાનો ખ્યાલ રાખે છે. તેથી રાતભર તેનો દીવો હોલવાતો નથી.

19તે એક હાથે પૂણી પકડે છે ને બીજે હાથે તકલી ચલાવે છે.

20તે ગરીબોને ઉદાર મને આપે છે અને દીનદુઃખીને છૂટે હાથે મદદ કરે છે.

21તેનાં ઘરના સભ્યો માટે તેને શિયાળાની બીક નથી. તેનાં આખા કુટુંબે ઊનનાં કિરમજી વસ્ત્ર પહેરેલાં છે.

22તે પોતાને માટે રજાઈઓ બનાવે છે; તેનાં વસ્ત્રો ઝીણા મલમલનાં તથા જાંબુડા રંગના છે.

23તેનો પતિ નગર દરવાજે આદર પામે છે અને દેશનાં મુખ્ય આગેવાનોમાં તેની ઊઠબેસ છે.

24તે વસ્ત્રો અને કમરબંધ વણીને વેપારીઓને વેચે છે.

25શક્તિ અને પ્રતિષ્ઠા તેના વસ્ત્રો છે. તે ભવિષ્ય વિષે ચિંતિત નથી. તેને વૃદ્ધવસ્થાનો ડર નથી.

26તેના મોઢામાંથી જ્ઞાનની વાતો નીકળે છે. નમ્ર સૂચનો તેની જીભમાંથી નીકળે છે.

27તે પોતાના ઘરમાં બધા કામની દેખરેખ રાખે છે. અને તે કદી આળસ કરતી નથી.

28તેનાં સંતાનો જીવનમાં ઊંચે ઊંડે છે, અને તેને ધન્યવાદ આપે છે. અને તેના પતિ તેના વખાણ કરે છે અને પ્રશંસા કરતાં કહે છે;

29જગતમાં ઘણી ઉમદા સ્ત્રીઓ છે, પણ તું તે સર્વ કરતાં ઉત્તમ છે.

30લાવણ્ય ભ્રામક છે ને સૌંદર્ય ક્ષણિક છે. પરંતુ યહોવાનો ડર રાખનાર સ્ત્રીની પ્રશંસા થવી જોઈએ.

31તેના કામની પ્રશંસા કરો અને ભલે તે તેને નગર દરવાજે પ્રતિષ્ઠા અપાવે.